

TJÄNSTERESEFÖRSÄKRING

Fullständiga villkor

Gäller fr. o m 1 februari 2013

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BEGREPPSFÖRKLARINGAR	6
A. ALLMÄNT - FÖRSÄKRINGENS GILTIGHET OCH OMFATTNING	8
A.1 Vem försäkringen gäller för	8
A.2 När försäkringen gäller	8
A.3 Var försäkringen gäller	8
A.4 Vad försäkringen omfattar	8
A.5 Säkerhetsföreskrifter	8
A.6 Självrisk	8
B. SJUKDOM OCH OLYCKSFALL	8
B.1 Vad försäkringen omfattar	8
B.2 Omfattning vid sjukdom	8
B.3 Omfattning vid olycksfall	8
B.4 Omfattning vid tandbehandling	9
B.5 Kostnader som försäkringen gäller för	9
B.6 Säkerhetsföreskrifter	9
B.7 Riskfyllda aktiviteter	9
B.8 Undantag	9
C. INVALIDITETS- OCH DÖDSFALLSERSÄTTNING	10
C.1 Vad försäkringen gäller för vid olycksfall	10
C.2 Vad försäkringen gäller för vid sjukdom och smitta	10
C.3 Ekonomisk invaliditet	11
C.4 Högsta ersättningsbelopp	12
D. RESEAVBROTT	12
D.1 Omfattning	12
D.2 Ersättning lämnas för	12
D.3 Högsta ersättningsbelopp	12
D.4 Säkerhetsföreskrifter	12
D.5 Undantag	12
E. ERSÄTTARES RESA/NY RESA/ÅTERBETALNING AV OUTNYTTJADE RESEKOSTNADER	12
E.1 Omfattning	12
E.2 Ersättning lämnas för	12
E.3 Högsta ersättningsbelopp	12
E.4 Säkerhetsföreskrifter	12
E.5 Undantag	13
F. KRISTERAPI	13
F.1 Omfattning	13
F.2 Ersättning lämnas för	13
F.3 Högsta ersättningsbelopp	13
F.4 Säkerhetsföreskrifter	13
G. ERSÄTTNING VID KIDNAPPNING	13
G.1 Omfattning	13
G.2 Ersättning lämnas för	13
G.3 Högsta ersättningsbelopp	13
G.4 Säkerhetsföreskrifter	13

H.	BAGAGESKYDD	13
	H.1 Omfattning	13
	H.2 Vad försäkringen gäller för	13
	H.3 Säkerhetsföreskrifter och aktsamhetskrav	14
	H.4 Gemensamma undantag	14
	VÄRDERINGSTABELL	15
I.	FÖRSENING	15
	I.1 Omfattning vid försening av bagage och allmänt färdmedel	15
	I.2 Omfattning vid missad avresa	15
	I.3 Gemensamma undantag	15
J.	TRYGGHETSPAKET	16
	J.1 MediCall	16
	J.2 Merkostnader för boende och resa vid evakuering	16
	J.3 Merkostnader för boende och resa vid förlängd vistelse	16
K.	ANSVARSSKYDD	16
	K.1 Omfattning	16
	K.2 ERVs åtagande	16
	K.3 Högsta ersättningsbelopp	16
	K.4 Säkerhetsföreskrifter	16
	K.5 Undantag	17
L.	RÄTTSSKYDD	17
	L.1 Omfattning	17
	L.2 Ersättning lämnas	17
	L.3 Högsta ersättningsbelopp	17
	L.4 Säkerhetsföreskrifter	18
	L.5 Undantag	18
	L.6 Val av ombud	18
	L.7 Självrisk	18
M.	ÖVERFALLSSKYDD VID PERSONSKADA	18
	M.1 Omfattning	18
	M.2 Ersättning lämnas	18
	M.3 Högsta ersättningsbelopp	18
	M.4 Säkerhetsföreskrifter	18
	M.5 Undantag	19
N.	SJÄLVRISKSKYDD	19
	N.1 Omfattning	19
	N.2 Ersättning lämnas för	19
	N.3 Högsta ersättningsbelopp	19
	N.4 Säkerhetsföreskrifter	19
	N.5 Undantag	19
O.	AVBESTÄLLNINGSFÖRSÄKRING	19
	O.1 När försäkringen gäller	19
	O.2 Omfattning	19
	O.3 Ersättning lämnas	20
	O.4 Högsta ersättningsbelopp	20
	O.5 Säkerhetsföreskrifter	20
	O.6 Undantag	20
	O.7 Självrisk	20
	O.8 Skadeanmälan och avbeställning	20

P.	DÖDSFALLSERSÄTTNING PGA SJUKDOM OCH SMITTA	20
	Se separat villkor från Bliwa	
Q.	KRIGSOMRÅDE/HÖGRISKOMRÅDE	20
	Q.1 Definition	20
	Q.2 Omfattning	20
R.	GEMENSAMMA AVTALSBESTÄMMELSER	21
	R.1 Försäkringstiden och förnyelse av försäkringsavtalet	21
	R.2 Uppsägning och ändring av försäkringsvillkoren	21
	R.3 Premiebetalning	21
	R.4 Upplysningsplikt och riskökning	22
	R.5 Flygolycksfall	22
	R.6 Riskområde	22
	R.7 Atomsador	22
	R.8 Räddningsplikt	22
	R.9 Åtgärder vid skada	22
	R.10 Gemensamt undantag	23
	R.11 Dubbelförsäkring	23
	R.12 Force majeure	23
	R.13 Preskription	23
	R.14 Tillämpbar lag och behörig domstol	23
	R.15 Försäkringsavtalslagen	23
	SKADEANMÄLAN	24

Försäkringsgivare för denna försäkring är

ERV Försäkringsaktiebolag (publ)
Box 1
SE-172 13 Sundbyberg

Besöksadress: Lofströms Allé 6 A, Sundbyberg
Telefon: 0770-456 900
E-post: info@erv.se
Webbsida: www.erv.se

Organisations nr: 502005-5447
Styrelsens säte: Sundbyberg
ERV står under Finansinspektionens tillsyn

INLEDNING

I detta försäkringsvillkor ingår en del begrepp av försäkringsteknisk karaktär. Dessa är markerade med *kursiv stil* och definitionerna återfinns nedan under "Begreppsförklaringar" vilka inleder försäkringsvillkoret.

BEGREPPSFÖRKLARINGAR

Affektionsvärde är värde av icke-ekonomisk art som ett föremål har för en viss person (ofta ägaren), t ex värde av känslomässig natur. Detta värde får inte beaktas när värdet på föremålet bestäms.

Akut försämring är en plötslig och oförväntad väsentlig försämring av det befintliga hälsotillståndet.

Allmänt färdmedel är t ex tåg, flyg, buss eller båt i reguljär trafik samt taxi, d v s färdmedel avsedda att användas i passagerartrafik för allmänheten.

Anställd är person som är tillsvidareanställd (fast anställd) eller tidsbegränsat anställd (t ex vikarie, provanställd, projektanställd och feriearbetare) och som mot avtalad lön regelbundet arbetar för sin arbetsgivare.

Bostad är den plats i *bosättningslandet* där den försäkrade normalt har sin dygnsvila. Med bostad kan även avses tillfällig bostad, t ex fritidshus, övernattningslägenhet eller annan liknande *bostad* där den försäkrade tillfälligt har sin dygnsvila.

Bosättningsland är det land i vilket den försäkrade är stadigvarande bosatt/folkbokförd.

Claims on line är en service som innebär att den försäkrade, om företaget anslutits till denna tjänst, har möjlighet att göra skadeanmälan via internet.

Euro-Center är ERVs egna lokala servicekontor för snabb assistans vid inträffade försäkringsfall. Euro-Center finns runt om i världen.

Ekonomisk invaliditet är en för framtiden bestående nedsättning av den försäkrades arbetsförmåga med minst 50% på grund av olycksfall eller sjukdom. Den försäkrades arbetsförmåga anses bestående nedsatt när samtliga möjligheter till yrkesarbete prövats och Försäkringskassan i Sverige eller dess motsvarighet i de övriga nordiska länderna beviljat minst halv sjukersättning enligt lagen om allmän försäkring.

Försäkrad är vid skadeförsäkring den vars intresse är försäkrat mot skadan

och vid personförsäkring den på vars liv eller hälsa en försäkring gäller.

Kumulrisk är den samlade risk som kan uppstå om flera försäkrade personer samtidigt befinner sig på en och samma plats eller på ett och samma transportmedel och drabbas av en och samma händelse.

Luftfartyg är anordning som kan erhålla bärkraft i atmosfären genom luftens reaktioner med undantag av dess reaktioner mot jordytan. [Bestämmelser för Civil Luftfart (BCL), Luftfartsverkets definitionssamling (20030101)].

Marknadsvärde är vad det kostar att i allmänna handeln köpa likvärdig lös egendom av samma slag och i samma skick som vid skadetillfället.

Medicinsk invaliditet är den fysiska eller psykiska funktionsnedsättning som fastställs oberoende av den *försäkrades* yrke och arbetsförhållanden eller fritidsintressen. Funktionsnedsättningen skall objektivt kunna fastställas. Som medicinsk invaliditet räknas även bestående värk, förlust av inre organ och förlust av sinnesorgan.

Medicinskt nödvändig är behandling som är nödvändig för att identifiera och behandla ett medicinskt tillstånd och som överensstämmer med allmänt accepterad medicinsk praxis och professionell medicinsk standard i det medicinska samfundet i var tid. Behandlingen måste överensstämma med patientens symptom, diagnos och bakomliggande tillstånd.

Nyvärde är kostnaden för att vid skadetillfället i den allmänna handeln anskaffa ny likvärdig egendom utan avdrag för värdeminskning.

Nära anhöriga kallar vi make/maka/*sambo*/registrerad partner, barn, styvbarn, syskon, föräldrar, far-, mor- och svärföräldrar, barnbarn, svärson, svärdotter, svåger och svågern eller person som är skriven på samma adress som den *försäkrade*. *Sambors* och registrerade partners föräldrar och syskon är i detta villkor att jämföras med svärföräldrar, svåger och svågern.

Olycksfall är en kroppsskada som drabbar den *försäkrade* ofrivilligt genom plötslig yttre händelse, d v s ett utifrån kommande våld mot kroppen. Med *olycksfall* jämföras kroppsskada som uppkommit genom förfrysning, värmeslag eller solsting. Den dag sådan skada visar sig anses då vara tidpunkten för *olycksfallet*.

Ordinarie arbetsplats är den stationära plats där det dagliga arbetet i *bosättningslandet* utförs.

Pengar är gångbara mynt mynt och sedlar.

Resdag är den dag, eller del av dagen, för vilken försäkringen skall gälla och premie betalas.

Resehandlingar är färdbiljetter, pass, telefonkort, restaurang- och hotellkuponger, liftkort, green fee samt resecheckar.

Resekostnader är de faktiska kostnader som erlagts för resa och logi.

Sambo är en person som den *försäkrade* sammanbor med under äktenskapsliknande förhållanden och som är folkbokförd på samma adress. För att räknas som *sambo* krävs att ingen av parterna är gifta med eller har registrerat partnerskap med någon annan än den person den *försäkrade* sammanbor med.

Sjukdom är en plötslig försämring av hälsotillståndet och som inte är att betrakta som *olycksfall*.

Skäliga kostnader. Med *skälig kostnad* avses en kostnad som ERV, med hänsyn tagen till omständigheterna i det enskilda fallet, rimligen kunnat för-

vänta sig som bruklig och sedvanlig för den utförda vården eller behandlingen på den ort kostnaden uppkommit.

Om ERV eller någon av ERVs samarbetspartners har avtal med vårdgivare i den region där vården lämnas är det dock dessa avtalade vårdkostnader som skall vara normgivande vid bedömningen av kostnadernas skälighet.

Stöldbegärlig egendom är

- föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar
- antikviteter och konstverk, äkta mattor, ur, pälsar och pälsverk
- apparater/utrustning/instrument (även tillbehör och programvara till sådan egendom) för produktion, lagring, bearbetning, överföring och återgivning av ljud, text, siffror eller bilder
- musikinstrument
- verktyg, elektroniska instrument och mätinstrument
- vin och sprit
- vapen.

Säkerhetsföreskrift. Med säkerhetsföreskrift avses en föreskrift om vissa bestämda handlingssätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada eller om vissa bestämda kvalifikationer hos den *försäkrade* eller dennes *anställda* eller andra medhjälpare.

Särskilt värdefull egendom är egendom av samma slag som utan att vara stöldbegärlig betingar ett sammanlagt pris överstigande 10 000 SEK.

Tjänsteresa är om inte annat framgår av försäkringsbrevet en resa eller ett uppdrag som utförs i tjänsten för arbetsgivarens räkning.

Värdehandlingar är aktier, obligationer, bankböcker, skuldebrev, mm.

Överfall är en skada genom våld på person.

A. ALLMÄNT

FÖRSÄKRINGENS GILTIGHET OCH OMFATTNING

A.1 VEM FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR

Arbetsgivaren är försäkringstagare och har tecknat detta försäkringsavtal för sina *anställda* som *försäkrade*, om inte annat framgår av försäkringsbrevet. VD, styrelseledamot och praktikant som företar tjänsteresa på arbetsgivarens uppdrag är också försäkrade.

Försäkringstagaren har ensam rätt att ingå avtal med ERV om ändring eller upphörande av försäkringen och att motta uppsägning av försäkringen. *Försäkrad* person är ägare till försäkring som avser honom eller henne.

Försäkrad omfattas av försäkringen så länge anställningen varar, om inte annat avtalats med ERV och framgår av försäkringsbrevet.

A.2 NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Försäkringen gäller under resa/uppdrag utanför *bostad/tillfällig bostad* eller *ordinarie arbetsplats* och som utförs i tjänsten för arbetsgivarens räkning.

Resan/uppdraget påbörjas när den *försäkrade* lämnar *bostaden/den tillfälliga bostaden* eller den *ordinarie arbetsplatsen* och avslutas i och med återkomsten till någon av dessa platser.

Om resan/uppdraget avbryts för privata angelägenheter innan återkomsten till *bostaden/tillfälliga bostaden* eller den *ordinarie arbetsplatsen* gäller försäkringen endast fram till detta avbrott.

Vid tjänsteresa utanför *bosättningslandet* gäller försäkringen även under semester utanför *bosättningslandet* under förutsättning att semesterdagarna inte innebär att restiden förlängs med mer än totalt 14 dagar. Vid semester överstigande 14 dagar gäller inte försäkringen utan annan försäkring krävs för hela semestervistelsen.

Försäkringens giltighet är – om inte annat avtalats – maximerad till en sammanhängande period av längst 180 dagar från utresedagen även om kortare avbrott för t ex besök i bosättningslandet görs.

A.2.1 Särskilda överenskommelser för vissa yrkeskategorier och uppdrag/resor

A.2.1.1 Särskilda överenskommelser för vissa yrkeskategorier

I de fall den *försäkrade* regelmässigt utför sitt arbete/uppdrag på olika ställen, t ex som chaufför, reparatör, installatör, servicetekniker, montör eller som konsult, krävs en särskild överenskommelse mellan försäkringstagare och ERV för att dessa yrkeskategorier ska omfattas av försäkringen under sitt ordinarie dagliga arbete.

A.2.1.2 Undantag för vissa uppdrag/resor

Om inte annat avtalats med ERV och framgår av försäkringsbrevet omfattas inte följande uppdrag/resor av försäkringen:

- Resor mellan *bostad/tillfällig bostad* och den ordinarie arbetsplatsen i *bosättningslandet* och omvänt.
- Veckopendlingsresor.
- Bygg-/anläggningsarbetares uppdrag på och resor till, mellan och från bygg/anläggningsarbetsplats.
- Uppdrag som t ex att på olika sätt hålla kontakt med/hålla sig à jour med arbetet eller att utföra arbetsuppgifter från sin vistelseort under semester eller annan ledighet.

A.3 VAR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Försäkringens geografiska giltighetsområde framgår av försäkringsbrevet.

A.3.1 Särskilda villkor

Särskilda regler, enligt moment Q, gäller vid vistelse i och resa till Krigsområde/Högriskområde.

A.3.2 Handelshinder/sanktioner

Förhandsgodkännande krävs för resor till länder där handelshinder/sanktioner råder.

A.4 VAD FÖRSÄKRINGEN OMFATTAR

Försäkringens omfattning framgår av försäkringsbrevet.

A.4.1 Särskilda villkor

Vid flygolycksfall, *kumulrisker* i samband med gruppresor samt vid atomskador gäller särskilda bestämmelser, se moment R. Gemensamma avtalsbestämmelser.

A.5 SÄKERHETSFÖRESKRIFTER

Försäkringen innehåller ett antal *säkerhetsföreskrifter* för respektive försäkringsmoment. Om den *försäkrade* vid försäkringsfallet har försummat att följa en *säkerhetsföreskrift* som framgår av försäkringsvillkoren eller av en författning som villkoren hänvisar till, betalas ersättning från försäkringen endast i den utsträckning skadan får antas ha inträffat även om föreskriften hade iakttagits. Med den *försäkrade* likställs annan som har haft att tillse att föreskriften följdes.

A.6 SJÄLVRISK

Försäkringen gäller – om inte annat avtalats och med undantag för Rättskydd – utan självrisk.

B. SJUKDOM OCH OLYCKSFALL

B.1 VAD FÖRSÄKRINGEN OMFATTAR

Försäkringen täcker *nödvändiga* och *skälliga* kostnader för *medicinskt nödvändig*, vetenskapligt erkänd medicinsk behandling för läkning av akuta medicinska tillstånd som omfattas av försäkringen. Behandlingen måste utföras av en legitimerad läkare eller annan medicinskt utbildad person till vilken den försäkrade remitterats av legitimerad läkare. Försäkringen omfattar både privat och allmän vård, dock ska allmän vård utnyttjas i första hand under förutsättning att sådan finns och håller medicinskt acceptabel standard.

Vid sjukdom/olycksfall i *bosättningslandet* ska den försäkrade i första hand använda sig av sin egen allmänna eller privata sjukförsäkring.

B.1.1 Begränsning

Ersättning lämnas inte för kostnader för medicinskt tillstånd som visat symptom redan innan resan påbörjades. Ersättning lämnas dock om det rör sig om en medicinskt sett oväntad *akut försämring* av hälsotillståndet. Den akuta fasen anses vara över då tillståndet stabiliserats, även om behandlingen fortgår.

B.2 OMFATTNING VID SJUKDOM

Vid sjukdom lämnas ersättning i upp till ett år från dagen för första läkarbesöket.

B.3 OMFATTNING VID OLYCKSFALL

Vid olycksfall lämnas ersättning i upp till tre år från olyckstillfället. Kläder och andra tillhörigheter som normalt bärs på kroppen som skadas vid olycksfall som leder till läkar- eller tandläkarbesök ersätts enligt avsnitt H. Bagageskydd.

B.4 Omfattning vid tandbehandling

Försäkringen omfattar tillfällig behandling på resmålet vid akuta tandbesvär. Är det inte möjligt att uppsöka tandläkare på resmål utanför *bosättningslandet* kan tillfällig akut tandbehandling som utförs inom 48 timmar efter hemkomst ersättas.

Vid olycksfall lämnas ersättning i upp till tre år från olyckstillfället. Tugg- och bitskador räknas inte som olycksfall, men ersättning lämnas för akut tillfällig tandbehandling som uppstår på grund av tugg- och bitskada.

Vid tandbehandling på grund av olycksfall och där behandlingen enligt tandläkaren måste skjutas upp, kan detta godkännas om behandlingen påbörjas inom tre år och avslutas inom fem år från olyckstillfället. Måste behandlingen senareläggas på grund av den försäkrades ålder kan detta ske tills den försäkrade fyllt 25 år.

B.4.1 Undantag

Försäkringen omfattar inte tandbehandling där behandlingsbehovet med övervägande sannolikhet fanns redan innan tjänsteresan påbörjades.

Försäkringen täcker heller inte fullföljandet av behandling som redan påbörjats innan den försäkrade reste på tjänsteresa.

B.5 KOSTNADER SOM FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR

ERV ersätter nödvändiga och skäligen kostnader för

- nödvändig vård och behandling vid sjukdom och olycksfall
- ordinerade läkemedel
- av ERV begärda läkarintyg
- lokala resekostnader för vård/behandling
- vid resa med egen bil lämnas ersättning med 1.50 SEK per kilometer
- merkostnader för hemtransport alternativt begravning på platsen. Begravning på platsen ersätts med högst 30 000 SEK.
- merkostnader för kost, logi och hemresa vid förlängd vistelse till följd av sjukdom/olycksfall, under längst 60 dagar
- behandling och hjälpmedel som behandlande läkaren ordinerar för skadan/sjukdomens läkning
- övriga merkostnader i samband med hemtransport, t ex ledsagare
- upp till fem besök hos legitimerad kiropraktor eller naprapat, utan remiss
- merkostnader för resa, kost och logi för två nära anhöriga alternativt en medförsäkrad vid den försäkrades dödsfall eller livshotande tillstånd, under längst 60 dagar
- extrakostnader vid sjukhusvistelse utomlands, högst 600 SEK per dag i högst 365 dagar
- konvalescensersättning vid minst 30 dagars hel sjukskrivning, 2 000 SEK per månad upp till längst 6 månader.

B.6 SÄKERHETSFORESKRIFTER

- Om kostnaderna – med undantag för akut behandling – beräknas överstiga 10 000 SEK ska kostnaderna i förväg vara godkända av ERV/Euro-Center eller larmcentralen. Anhörigas resa till avliden eller allvarligt sjuk/olycksfallsdrabbad försäkrad ska dock alltid godkännas i förväg.
- Efter bedömning av ERV/Larmcentralens läkare har ERV rätt att påfordra att den försäkrade återvänder till *bosättningslandet* för fortsatt behandling.
- All vård ska vara ordinerad av behandlande läkare/tandläkare på plat-

sen för sjukdomen/olycksfallet och alla kostnader ska kunna styrkas med kvitton, läkarintyg eller motsvarande intyg, i original.

- Det första läkar- eller tandläkarbesöket ska göras under pågående tjänsteresa.
- Behandlande och intygsgivande läkare/tandläkare ska vara behörig och ojävig.
- Försäkringen gäller vid normal alkoholförtäring. Den försäkrade ska ha sådan kontroll över sitt beteende att denne inte utsätter sig för ökad skaderisk. Om den försäkrade inte följer angivna säkerhetsföreskrifter kan detta medföra att ersättningen reduceras eller helt uteblir.

B.7 RISKFYLLDA AKTIVITETER

Försäkringen gäller för alla aktiviteter som utövas under överinseende av auktoriserad instruktör eller guide.

B.7.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för kostnader som avser skada som drabbar den försäkrade under deltagande i

- motorsport (hastighetstävlingar)
- djuphavsdykning (djupare än 30 m)
- sporter innehållande sparkar och slag
- bergsklättring (berg, klippa, is)
- expeditioner och expeditionsliknande aktiviteter
- sport eller idrottstävlingar eller träning på elitnivå.

Särskilda regler gäller i Krigs- och Högriskområden (avsnitt Q), samt vid flygolycksfall (punkt R.5) och atomskador (punkt R.7).

B.8 UNDANTAG

Ersättning lämnas inte för kostnad/er

- som är förorsakad av att fartyg eller flygplan på grund av den försäkrades skada eller sjukdom måste ändra sin färdplan
- för olycksfall eller sjukdom, som på ett avgörande sätt, orsakats av att den försäkrade var påverkad av narkotiska medel, sömnmedel eller missbrukat läkemedel.
- som har samband med graviditet och som uppstått efter graviditetens 32:a vecka
- för förebyggande hälsovård, vaccinationer, graviditetskontroller, normal tandvård eller tandreglering
- för hemtransport eller annan transport föranledd enbart av den försäkrades rädsla/oro för smittorisk
- som kan ersättas från annat håll enligt lag, annan författning, konvention eller skadestånd
- som har ersatts av annan försäkring
- om den försäkrade av läkare avrätts från att påbörja sin tjänsteresa
- som avser inkomstförlust.

C. INVALIDITETS- OCH DÖDSFALLSERSÄTTNING

C.1 VAD FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR VID OLYCKSFALL

Ersättning lämnas vid *olycksfall* som leder till bestående *medicinsk eller ekonomisk invaliditet* och vid dödsfall på grund av *olycksfall*.

C.1.1 Ersättning vid medicinsk invaliditet på grund av olycksfall

Till grund för bestämning av den medicinska invaliditetsgraden läggs sådana av olycksfallet föranledda skador och symptom som objektivt kan fastställas.

Bestämningen sker oberoende av i vilken grad den skadades arbetsförmåga nedsatts på grund av olycksfallsskadan. Kan förlorad kroppsdel ersättas av protes, bestäms invaliditetsgraden även med beaktande av protesfunktionen.

Medicinsk invaliditet beräknas enligt en för svenska försäkringsbranschen gemensam tabell. "Gradering av medicinsk invaliditet – 2004".

Har genom samma olycksfall uppkommit skador på flera kroppsdelar utges ersättning högst efter en beräknad invaliditetsgrad av 99 % vilket motsvarar fullständig invaliditet.

C.1.1.1 Invaliditetskapital

Ersättning utbetalas med så stor del av försäkringsbeloppet som svarar mot invaliditetsgraden vid den ålder den försäkrade uppnått vid olycksfallet.

Rätten till invaliditetskapital inträder om olycksfallsskadan inom tre år från olycksfallet medför invaliditet och minst 12 månader förflutit från olycksfallet. Så snart den definitiva invaliditetsgraden fastställts, utbetalas invaliditetskapitalet.

Fastställelse av den definitiva invaliditetsgraden ska om möjligt ske inom tre år från olycksfallet, men kan uppskjutas så länge detta enligt medicinsk erfarenhet eller med hänsyn till föreliggande rehabiliteringsmöjligheter är nödvändigt.

Anm. Om behandlingen är helt avslutad och den definitiva invaliditetsgraden kan fastställas redan innan 12 månader förflutit från olycksfallet inträder ersättningsrätten och ersättning utbetalas när invaliditetsgraden fastställts. Inträffar dödsfall till följd av skada görs slutreglering genom utbetalning av ett engångsbelopp som svarar mot den fastställda medicinska invaliditeten som förelåg innan dödsfallet.

Avlider den försäkrade innan rätt till invaliditetsersättning inträtt, utbetalas ingen invaliditetsersättning.

C.1.1.2 Hjälpmedel vid invaliditet

Utöver utfallande invaliditetskapital utbetalas ersättning under längst 3 år för hjälpmedel som läkare föreskriver som nödvändiga för att lindra invaliditetstillståndet och som inte enligt lag eller särskild författning ska ersättas från annat håll. Ersättning lämnas för av ERV på förhand godkända kostnader med upp till 50 000 SEK.

C.1.2 Ersättning vid dödsfall

Rätt till dödsfallsersättning föreligger om olycksfallsskadan föran-

leder den försäkrades död inom tre år från olyckstillfället. Ersättning lämnas med försäkringsbeloppet för dödsfall. Har för samma olycksfall engångsbelopp för invaliditet redan utgetts från ERV eller föreligger sådan rätt till ersättning men den ännu inte utgetts, minskas dödsfallsersättningen med invaliditetsersättningen.

C.1.2.1 Förmånstagare

Förmånstagare är om inte annat förordnande skriftligen anmälts till ERV, den försäkrades make/maka/sambo/registrerad partner och barn eller om sådana anhöriga saknas, laga arvingar.

C.1.3 Säkerhetsföreskrifter

Ersättning lämnas inte för skada som drabbar den försäkrade under deltagande i

- motorsport (hastighetstävlingar)
- djuphavsdykning (djupare än 30 m)
- sporter innehållande sparkar och slag
- bergsklättring (berg, klippa, is)
- expeditioner och expeditionsliknande aktiviteter
- sport eller idrottstävlingar eller träning på elitnivå
- skada där den skadevällande händelsen på ett avgörande sätt orsakats av att den försäkrade var påverkad av narkotiska medel, sömnmedel eller missbrukat läkemedel.

Försäkringen gäller vid normal alkoholförtäring. Den försäkrade ska ha sådan kontroll över sitt beteende att denne inte utsätter sig för ökad skaderisk.

Om den försäkrade inte följer angivna säkerhetsföreskrifter kan detta medföra att ersättningen reduceras eller helt uteblir.

C.1.4 Undantag

Som olycksfall räknas inte

- skada som orsakats av smitta genom bakterier, virus eller annat smittämne
- skada som uppkommit på grund av användning av medicinska preparat, ingrepp, behandling eller undersökning som inte föranletts av olycksfallsskada som omfattas av denna försäkring
- självmord eller självmordsförsök
- sådant tillstånd som – även om det konstaterats efter ett olycksfall – enligt medicinsk erfarenhet inte kan anses bero på olycksfall utan på sjukdom, lyte eller sjukliga förändringar. Kan det antas att kroppsfelet medfört att skadans följder förvärrats, lämnas endast ersättning för de följder som uppkommit oberoende av kroppsfelet och enbart på grund av olycksfallsskadan.

C.2 VAD FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR VID SJUKDOM OCH SMITTA

Ersättning lämnas vid sjukdom eller smitta som inträffar under tjänsteresa som leder till bestående medicinsk invaliditet om minst 5 %.

C.2.1 Ersättning vid medicinsk invaliditet på grund av sjukdom och smitta

C.2.1.1 Invaliditet

Invaliditet anses ha inträffat då den försäkrades fysiska eller psykiska funktionsförmåga påvisbart har försämrats på grund av sjukdomen. Permanent invaliditet/funktionsnedsättning m minst 5 %. Medicinsk invaliditet ersätts utan hänsyn till den försäkrades yrke eller sysselsättning. Medicinsk invaliditet kan vara fysisk eller psykisk funktionsnedsättning till följd av sjukdom eller smitta.

C.2.1.2 När fastställs invaliditetsgraden

Så snart tillståndet stabiliserats, dock senast 3 år från sjukdomens eller smittans utbrott. Om sjukdomen stadigt förvärras trots att 3 år gått från sjukdomens utbrott, fastställs invaliditetsgraden efter det tillstånd som rådde på 3-årsdagen av sjukdomens utbrott.

C.2.1.3 Hur fastställs invaliditetsgraden

Enligt "Gradering av medicinsk invaliditet" för sjukdom och för smitta. Skulle flera kroppsdelar funktionsnedsättas vid samma sjukdomstillfälle kan den totala invaliditetsgraden aldrig överstiga 99 % vilket motsvarar fullständig invaliditet.

C.2.1.4 Hur fastställs invaliditetsersättningen

Invaliditetsersättningen fastställs då tillståndet stabiliserats eller 3 år efter sjukdomens eller smittans utbrott som en %-andel av det valda ersättningsbeloppet. %-andelen korresponderar till den fastställda invaliditetsgraden.

C.2.1.5 Utbetalning av invaliditetsersättning

Ersättningen utbetalas till den skadelidande efter fastställd invaliditetsgrad. A-kontoutbetalning kan göras enligt det takvärde som anges för diagnosen i "Gradering av medicinsk invaliditet". Senast 3 år efter sjukdomsutbrottet utbetalas ersättningen. Utöver utfallande invaliditetkapital utbetalas ersättning under längst 3 år för hjälpmedel som läkare föreskriver som nödvändiga för att lindra invaliditetstillståndet och som inte enligt lag eller särskild författning ska ersättas från annat håll. Ersättning lämnas för av ERV på förhand godkända kostnader upp till 50 000 SEK.

C.2.1.6 När utbetalas ersättningen

När sjukdomen har medfört bestående nedsättning av kroppsfunction och tillståndet är stationärt utbetalas invaliditetsersättningen, dock tidigast 12 månader från tidpunkten då sjukdomen blivit aktuell.

C.2.1.7 Möjlighet till omprövning av ersättningen om invaliditeten ökar

Om den försäkrades kroppsfunction väsentligt försämras pga sjukdomen efter det att slutreglering skett, har den försäkrade rätt att återkomma och få invaliditetsgraden omprövad. Omprövning medges inte sedan mer än 10 år har förflutit från den tidpunkt då sjukdomen blev aktuell.

C.2.1.8 När blir sjukdomen aktuell

Sjukdom anses ha inträffat då försämringen av hälsotillståndet första gången påvisades av läkare under tjänsteresan. Detta sammanträffar inte alltid med tidpunkten för sjukdomsdebuten. Den försäkrade ska kunna visa när och var försämringen av hälsotillståndet inträffade.

C.2.1.9 Datering av sjukdom och försäkringsvillkor

Försäkringen ersätter enligt de villkor som gäller när sjukdomen blir aktuell. Med detta avses när försämringen av hälsotillståndet första gången påvisades av läkare. Detta sammanfaller inte alltid med tidpunkten för sjukdomsdebuten.

C.2.2 Säkerhetsföreskrifter

- Den försäkrade ska ha följt WHO:s och/eller Smittskyddsinstitutets (eller utländsk motsvarighet) rekommendationer angående vaccination och profylax, t ex vid resa till malariadrabbade områden.

- Den försäkrade ska vara under löpande läkarbehandling och följa läkares föreskrifter efter sjukdoms utbrott.

C.2.3 Undantag

C.2.3.1 Försäkringen gäller inte för

- missbruksrelaterade smittor och sjukdomar och sjukdomar som uppstår som en följd av missbruk av alkohol, andra berusningsmedel, sömnmedel, narkotiska medel eller läkemedel
- sjukdom, kroppsfel eller psykisk sjukdom och inte heller för följer av sådana tillstånd, där symptomen visat sig innan tjänsteresan påbörjades, även om diagnos kan fastställas först under tjänsteresan
- följd tillstånd av försök till självmord.
- Psykiska sjukdomar och affektiva syndrom (t ex trötthetssyndrom).
- Kroniska smärttillstånd, myalgi och fibromyalgi.

Med sjukdom avses inte frivilligt orsakad kroppsskada eller olycksfallskada.

C.3 EKONOMISK INVALIDITET

Med ekonomisk invaliditet förstås av olycksfall eller sjukdom föranledd bestående nedsättning av den försäkrades arbetsförmåga med minst 50 % på grund av olycksfallet eller sjukdomen.

Till grund för bestämning av invaliditetsgraden läggs sådana av olycksfallet eller sjukdomen föranledda skador och symptom som objektivt kan fastställas.

Den försäkrades arbetsförmåga anses bestående nedsatt när samtliga möjligheter till yrkesarbete har prövats och Försäkringskassan i Sverige eller dess motsvarigheter i de övriga nordiska länderna beviljat minst halv sjukersättning före fyllda 60 år enligt lagen om allmän försäkring. För de övriga nordiska länderna gäller att sjukersättning ska vara beviljad enligt motsvarande tillämplig lag.

Först efter tre år av sådan ersättning från Försäkringskassan, i oavbruten följd, inträder rätten till ekonomisk invaliditet och ERV prövar om ersättning för ekonomisk invaliditet kan lämnas. I det fall aktivitetserättning har lämnats från Försäkringskassan kan ERV efter tre år pröva om rätten till ekonomisk invaliditet föreligger.

Beviljas sjukersättning eller om ekonomisk invaliditet inträder från och med fyllda 60 år eller senare lämnas inte ersättning för ekonomisk invaliditet. Detta gäller oavsett när olycksfallet inträffade eller sjukdomen blev aktuell.

Om medicinsk invaliditet har utbetalats, eller förskott på sådan ersättning har lämnats, avräknas utbetalt belopp.

C.3.1 Begränsning

Ersättning kan aldrig lämnas för både medicinsk och ekonomisk invaliditet. Det alternativ som är mest fördelaktigt för den försäkrade är det som tillämpas.

C.3.2 Undantag

För försäkrad som vid olyckstillfället fyllt 60 år lämnas endast ersättning för medicinsk invaliditet.

C.4 HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP

Högsta ersättningsbeloppen framgår av försäkringsbrevet.

C.4.1 Begränsning

För försäkrad som fyllt 70 år är, om inte annan överenskommelse träffats med ERV, försäkringsbeloppen maximerade till 100 000 SEK i dödsfallsbelopp och 300 000 SEK i invaliditetsbelopp. För medföljande barn under 18 år är dödsfallsbeloppet maximerat till 50 000 SEK.

D. RESEAVBROTT

D.1 OMFATTNING

Ersättning lämnas för nödvändiga och *skäligen kostnader* om den försäkrade omedelbart och i förtid måste avbryta sin påbörjade tjänstresa på grund av

- allvarlig *sjukdom/svårare olycksfall* av livshotande karaktär eller dödsfall som drabbat den *försäkrades nära anhöriga* eller nära arbetskollega på hemorten eller som drabbat arbetskollega som är med på resan och som omfattas av samma försäkring
- allvarlig skada eller inbrott som inträffat på arbetsplatsen eller i den *försäkrades privata bostad i bosättningslandet* och som kräver den försäkrades omedelbara hemresa. (Med allvarlig skada eller inbrott menas att hela eller väsentlig del av *bostaden* eller arbetsplatsen drabbas av t ex brand eller inbrott med omfattande skadegörelse eller egendomsförlust som följd)
- att den försäkrade råkar ut för en plötslig och oförutsedd händelse eller hamnar i en oförutsedd situation på resmålet som omöjliggör ett affärsmässigt utförande av det planerade tjänsteuppdraget.

D.2 ERSÄTTNING LÄMNAS FÖR

- Merkostnader för resa till *bosättningslandet*.
- Vid resa med egen bil lämnas ersättning med 1.50 SEK per kilometer.
- Outnyttjade *resekostnader*.

D.3 HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP

Högsta ersättningsbeloppet är 50 000 SEK.

D.4 SÄKERHETSFÖRESKRIFTER

- Hemresan skall, innan resan påbörjas, godkännas av larmcentralen eller ERV.
- Hemresan ska företas med transportmedel i reguljär trafik, alternativt med bil.
- Orsaken till avbrottet i resan ska kunna styrkas med erforderliga intyg.
- Alla kostnader/utlägg ska kunna styrkas med kvitton i original.

Om den försäkrade inte följer angivna säkerhetsföreskrifter kan detta medföra att ersättningen reduceras eller helt uteblir.

D.5 UNDANTAG

Ersättning lämnas inte för kostnad/er

- som kan ersättas från annat håll enligt lag, konvention eller skadestånd
- som ersatts från annat håll.

E. ERSÄTTARES RESA/NY RESA/ÅTERBETALNING AV OUTNYTTJADE RESEKOSTNADER

E.1. OMFATTNING

E.1.1 Ersättares resa och ny resa

Ersättning lämnas för nödvändiga och *skäligen kostnader* om den *försäkrade* tvingats avbryta sin tjänstresa och av affärsmässiga skäl omedelbart måste ersättas av annan person

- vid *sjukdom/olycksfall* och där den *försäkrade* enligt behörig läkares utlåtande inte kan utföra sitt arbete
- vid allvarlig *sjukdom/svårare olycksfall* av livshotande karaktär eller dödsfall som drabbat den *försäkrades nära anhöriga* eller nära arbetskollega på hemorten eller som drabbat arbetskollega som är med på resan och som omfattas av samma försäkring
- vid allvarlig skada eller inbrott som inträffat på arbetsplatsen eller i den *försäkrades privata bostad i bosättningslandet* och som kräver den *försäkrades* omedelbara hemresa. Med allvarlig skada eller inbrott menas att hela eller väsentlig del av *bostaden* eller arbetsplatsen drabbas av t ex brand eller inbrott med omfattande skadegörelse eller egendomsförlust som följd.

E.2 ERSÄTTNING LÄMNAS

- för merkostnader för transportmedel i reguljär trafik
- om den *försäkrade* själv efter hemkomsten ska återuppta sitt arbete på plats, betalas dessutom nödvändiga och skäligen kostnader för tur och retur biljett till platsen för arbetets slutförande. Sådan resa skall göras inom 3 månader från skadedagen.

E.2.1 Återbetalning av outnyttjade resekostnader

- Om någon ersättare inte sänts ut och den *försäkrade* inte själv ska återuppta sitt arbete på platsen, lämnas istället ersättning för outnyttjade *resekostnader* för de faktiska dagar som inte kunnat utnyttjas. De faktiska kostnader som betalats för resa och logi delas med det totala antalet resdagar för att få fram en genomsnittlig resekostnad per dag.
- Ersättning för outnyttjade *resekostnader* lämnas även om den *försäkrade* på grund av sjukdom eller olycksfall inte kunnat utföra sitt arbete på plats.

E.3 HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP

Högsta ersättningsbeloppet är 50 000 SEK.

E.4 SÄKERHETSFÖRESKRIFTER

- Resorna skall innan de påbörjas godkännas av larmcentralen eller ERV.
- Den *försäkrades* arbetsförmåga och antalet sjukdagar ska styrkas genom intyg från ojävig och behörig läkare.
- Biljettkostnaderna ska styrkas med kvitton i original.

Om den *försäkrade* inte följer angivna *säkerhetsföreskrifter* kan detta medföra att ersättningen reduceras eller helt uteblir.

E.5 UNDANTAG

- Ersättning lämnas bara för sådana kostnader som inte kan ersättas från annat håll.

F. KRISTERAPI

F.1 OMFATTNING

Ersättning lämnas om den *försäkrade* under sin *tjänsteresa* råkar ut för akut psykisk kris genom att bevittna eller själv drabbas av en plötslig och oförutsedd händelse, i form av

- rån, hot eller överfall
- allvarlig olycksfallsskada
- annan traumatisk händelse som brand, inbrott, explosion, trafikolycka, naturkatastrof, kapning eller terrorattack.

F.2 ERSÄTTNING LÄMNAS FÖR

- upp till 10 behandlingstillfällen per skada och *försäkrad*
- upp till 10 behandlingstillfällen för make/maka/*sambo*/registrerad partner och barn till den *försäkrade* om den *försäkrade* avlider under *tjänsteresa*, till följd av någon av de ovan uppräknade oförutsedda händelserna
- upp till 10 behandlingstillfällen per skada och *försäkrad* vid olycksfall eller sjukdom som leder till medicinsk invaliditet på minst 30 %.

F.3 HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP

Högsta ersättningsbeloppet är 25 000 SEK.

F.4 Säkerhetsföreskrifter

- Vid behov av kristerapi skall ERV kontaktas och kostnaderna ska på förhand godkännas av ERV.
- Behandlingen ska utföras av legitimerad psykolog och skall ske inom en tolv månadersperiod från skadetillfället eller från invaliditetens fastställande om det gäller kristerapi vid olycksfall eller sjukdom som leder till medicinsk invaliditet på minst 30 %.
- Rån, hot eller överfall skall anmälas till polis och polisanmälan skall insändas till ERV, i original.
- Kostnader ska styrkas med kvitton i original.

Om den *försäkrade* inte följer angivna *säkerhetsföreskrifter* kan detta medföra att ersättningen reduceras eller helt uteblir.

G. ERSÄTTNING VID KIDNAPPNING

1. OMFATTNING

Ersättning lämnas om den *försäkrade* blir kidnappad under *tjänsteresa*.

G.2 ERSÄTTNING LÄMNAS FÖR

- fysiskt och psykiskt lidande för den tid, räknat i dygn, som det olovliga frihetsberövandet varat, dock längst 90 dygn
- två *nära anhörigas* nödvändiga och skäligen boendekostnader och en tur- och returresa till det land/område där den *försäkrade* befinner sig om den *försäkrade* saknar nära anhöriga på plats.

G.3 HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP

Ersättning lämnas med 2 500 SEK per dygn. Högsta ersättningsbelopp är

225 000 SEK. Nära anhörigas rese- och boendekostnader ersätts med högst 100 000 SEK.

G.4 SÄKERHETSFÖRESKRIFTER

- Vid konstaterande av kidnappning ska ERV eller larmcentralen snarast kontaktas.
- Anhörigas resa ska på förhand godkännas av ERV eller larmcentralen.
- Kostnader för anhörigas resor och boendekostnader ska styrkas med kvitton i original.

Om den *försäkrade* inte följer angivna *säkerhetsföreskrifter* kan detta medföra att ersättningen reduceras eller helt uteblir.

H. BAGAGESKYDD

H.1 OMFATTNING

Ersättning lämnas för den *försäkrades*/försäkringstagarens egendom, även hyrd eller lånad, som medförs under resan för resans ändamål. Försäkringen gäller även för gåvor som köps under resan. Skadan/förlusten ska vara orsakad av en plötslig och oförutsedd händelse.

H.2 VAD FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR

Försäkringen gäller för följande egendom och merkostnader

- personlig lösegendom 80 000 SEK varav *stöldbegärlig* egendom 30 000 SEK
- företagets egendom 30 000 SEK
- *resehandlingar* 30 000 SEK
- *pengar* 5 000 SEK
- verifierade nödvändiga och skäligen merkostnader upp till 5 000 SEK som uppstår som en direkt följd av en ersättningsbar skada t ex kostnader för
 - spärning av kontokort/bankkort/ kreditkort
 - resekostnader för att göra polisanmälan
 - nya nycklar till motordrivet fordon.
 - nya nycklar/nytt lås till den *försäkrades* privata bostad. Låsbyte ersätts om det samtidigt med nycklarna förlorats personliga handlingar som innehåller uppgift som gör det möjligt att identifiera bostaden till vilken nycklarna hör och ska göras inom en vecka från skadetillfället.

Angivna belopp är högsta ersättningsbelopp om inte annat avtalats och framgår av försäkringsbrevet.

H.2.1 Så här värderas och ersätts egendomen

Ersättning lämnas för direkt ekonomisk förlust, motsvarande återanskaffningspriset omedelbart före försäkringsfallet. Detta innebär bl a att när egendom skadas eller förloras påverkas ersättningen av föremålets ålder, förslitning, modernitet och användbarhet. Som direkt ekonomisk förlust betraktas t ex inte

- *affektionsvärde*
- förlorad arbetsförtjänst
- värdet av eget arbete som nedlagts på fotografier, film, bandupptagningar, dataprogram, modeller eller dylikt eller värdet av eget arbete nedlagt efter skadan

- förluster som kan uppstå till följd av användning av kontokort/ kreditkort, telefon-/SIM-kort eller liknande, checkar, växlar och utnyttjande av konto, oavsett om detta kan anses ha skett lovligen eller olovligen.

H.2.2 Värderingsregler

Se sidan 15.

H.2.3 Ersättningsregler

Beroende på omständigheterna i det enskilda fallet kan ersättning lämnas i form av kontant ersättning enligt värderingsreglerna på sidan 15 för en ny eller begagnad egendom eller för reparationskostnaden. ERV avgör formen av ersättning samt var eventuellt inköp eller reparation skall göras. Egendom som ERV har ersatt tillhör ERV. Kommer det ersatta föremålet tillrätta skall den *försäkrade* genast lämna in detta till ERV eller återbetala erhållen ersättning.

H.3 SÄKERHETSFÖRESKRIFTER OCH AKTSAMHETSKRAV

- Försäkringen gäller inte för egendom som den *försäkrade* före avresan från *bostaden* eller arbetsplatsen eller vid återkomsten till någon av dessa platser lämnar kvar i bil, under längre tid än som normalt åtgår för omedelbar i- eller urlastning.
- Den *försäkrade* ska vid stöld, inbrott, förlust och rån göra polisanmälan på den ort där skadan inträffat. Polisanmälan ska bifogas skadeanmälan till ERV, i original.
- Vid skada som inträffat på hotell eller under transport skall skadan dessutom anmälas till hotellet respektive transportföretaget. Intygen skall tillsammans med skadeanmälan insändas till ERV i original.
- Skada ska anmälas till ERV så snart som möjligt, dock senast inom 6 månader från kännedomstillfället.

För att full ersättning ska lämnas måste den *försäkrade* vara aktsam om sin egendom och handha denna så att stöld och skada så långt som möjligt förhindras. Av betydelse är t ex om egendomen är stöldbegärlig, ömtålig, *särskilt värdefull* eller av sådan karaktär att det framstår som naturligt att ha denna under särskild uppsikt. Glömska innebär att aktsamhetskravet inte är uppfyllt och kan medföra reducerad ersättning.

Aktsamhetskravet innebär bl a att:

- transportmedel och tillfällig *bostad* inte får lämnas olåst eller med öppet fönster. Som tillfällig *bostad* räknas t ex lägenhet, hotellrum, passagerarhytt och liknande
- *pengar, resehandlingar och stöldbegärlig egendom* måste låsas in i resväska, skåp, låda eller liknande när den försäkrade lämnar den tillfälliga *bostaden*, dvs. dubbelt inlåst
- *stöldbegärlig egendom* inte får lämnas kvar i motordrivet fordon eller förvaras i bagage som checkas in eller transporteras av annan utanför den *försäkrades* uppsikt
- *särskilt värdefull egendom* inte får lämnas kvar i motordrivet fordon
- *särskilt värdefull egendom* ska om möjligt specialincheckas
- flaskor eller andra behållare med flytande innehåll inte får placeras i bagage som checkas in för transport.

Har *säkerhetsföreskrifterna* eller aktsamhetskraven inte uppfyllts sätts ersättningen ned. Avdragets storlek beror på omständigheterna, bl a försummelsens art och betydelse för skadan samt värdet på egendomen. Vid allvarlig försummelse sätts ersättningen ned kraftigt och i undantagsfall kan den sättas ned till 0.

H.4 GEMENSAMMA UNDANTAG

Försäkringen gäller **inte** för

- varor avsedda för försäljning eller bearbetning, provkollektioner, varuprover, demonstrationsexemplar, presentreklam eller liknande
- frimärken, mynt och sedlar med samlarvärde, manuskript, ritningar eller *värdehandlingar*
- djur
- motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon
- ångbåt, motorbåt, vattenskoter eller segelbåt
- svävare, hydrokopter, *luftfartyg*, luftballong, skärmflyg, windglider, hängglidare eller liknande farkoster.

Försäkringen gäller inte heller för delar eller utrustning till ovanstående fordon och farkoster.

Ersättning lämnas **inte** för

- ytliga skador, såsom bucklor, repor eller liknande utan väsentlig inverkan på användbarheten
- *pengar och resehandlingar* som
 - glömts, tappats eller förlagts
 - lämnats kvar i motordrivet fordon
 - lämnats in för transport eller incheckats eller omhändertagits av annan utanför den försäkrades uppsikt
- *stöldbegärlig egendom och särskilt värdefull egendom* som lämnats kvar i motordrivet fordon vid nattparkering. (Med nattparkering avses tiden mellan kl. 20.00 - 08.00.)
- kostnader som kan ersättas från annat håll enligt lag, annan författning, konvention, försäkring eller skadestånd.
- För försäkringstagarens/arbetsgivarens egendom gäller försäkringen endast i den mån ersättning inte kan erhållas genom annan försäkring eller annat avtal.

VÄRDERINGSREGLER

Typ av egendom	Ersättning lämnas med
<ul style="list-style-type: none">Böcker, antikviteter, konstverk, äkta mattor, samlingar eller föremål med samlarvärde.Stöldbärlig egendom (t ex datorer, datautrustning och mobiltelefoner)	Kostnaden för att i allmänna handeln löpa likvärdig lös egendom av samma slag och i samma skick som den skadade vis skadetillfället = marknadsvärdet
Fotografier, film, skiv- och bandupptagningar samt hobbyarbeten	Kostnaden för återanskaffning av råmaterialet
Övrig egendom (t ex kläder, väskor mm)	Under förutsättning att egendomen inte är äldre än två år, klassificeras denna som ny och ersättning lämnas med vad det i allmänna handeln kostar att köpa en ny likvärdig egendom = Nyvärde. Görs inte ersättningsköp inom sex månader utbetalas ersättning med 70 % av vad ett inköp av ny likvärdig egendom skulle ha kostat = Nyvärde. Är föremålet äldre än två år görs en avskrivning med 20 % per år räknat från anskaffningsåret. Avdrag görs aldrig med mer än 80 % om egendomen var i funktionsdugligt skick vid tiden för skadan.
Glasögon	För glasögon förs ingen avskrivning de första två åren. Fr o m år tre görs avskrivning med 20 % per år. Avskrivningen görs dock aldrig med mer än 80 % av glasögonens anskaffningskostnad.
<ul style="list-style-type: none">Förbrukningsartiklar såsom toalettkartonger, parfym, rakvatten och liknandeStrumpor och underkläder	50 % av vad det kostar att köpa ny likvärdig egendom.

I. FÖRSENING

I.1 OMFATTNING VID FÖRSENING AV BAGAGE OCH ALLMÄNT FÄRDMEDEL

Ersättning kan lämnas för nödvändiga och skäliga kostnader om den försäkrade under tjänsteresa får sitt incheckade bagage försenat eller om det allmänna färdmedel den försäkrade ska resa med försenas mer än 3 timmar.

I.1.1 Försening av allmänt färdmedel

Ersättning kan lämnas för merkostnader med upp till 5 000 SEK vid försening av allmänt färdmedel.

I.1.2 Försenat bagage på utresan

- Vid bagageförsening upp till 24 timmar kan ersättning lämnas med upp till 6 000 SEK för inköp av kläder och hygienartiklar
- vid bagageförsening överstigande 24 timmar kan ytterligare ersättning lämnas med upp till 6 000 SEK för inköp av kläder och hygienartiklar

I.1.3 Försenat bagage på hemresan

Vid försening av incheckat bagage på hemresan kan ersättning lämnas med upp till 1 500 SEK avseende kläder och hygienartiklar.

I.1.4 Säkerhetsföreskrifter för försening av bagage och allmänt färdmedel

- Inköpen skall göras i direkt anslutning till förseningen och innan bagaget återfåts.
- Förseningen ska kunna styrkas med P.I.R-rapport, i original.
- Alla kostnader/utlägg ska kunna styrkas med kvitton i original.

Om den försäkrade inte följer angivna säkerhetsföreskrifter kan detta medföra att ersättningen reduceras eller helt uteblir.

I.2. OMFATTNING VID MISSAD AVRESA

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäliga kostnader om den försäkrade vid tjänsteresa under den direkta färden till utresans eller hemresans utgångspunkt försenas och därmed missar inbokad avgång.

- Resan ska i förväg vara inbokad med allmänt färdmedel.
- Orsaken till den missade avresan ska vara en händelse som den försäkrade själv inte kunnat förutse eller förhindra.

I.2.1 Ersättning lämnas vid missad avresa:

- för extrakostnader upp till 30 000 SEK som uppstår för att komma i kapp/ansluta sig till resan
 - vid direkt utresa från bosättningslandet
 - vid direkt hemresa från slutdestinationen
 - vid en direkt påföljande anslutning.
- Är anslutning inte möjlig eller förlorar den försäkrade mer än halva den planerade restiden lämnar ERV ersättning för motsvarande resans pris upp till 30 000 SEK.

I.2.2 Säkerhetsföreskrifter vid missad avresa

- Den försäkrade ska vara ute i god tid och på plats senast 2 timmar före avgång, eller annan tid enligt transportörens/arrangörens skriftliga anvisning.
- Den försäkrade ska även ta hänsyn till de väderleksförhållanden och den trafiksituation som råder eller förväntas råda, när anslutningsresan startar.
- Vid en direkt påföljande anslutning ska den försäkrade ha minst 2 timmars marginal för byte av transportmedel.
- ERV ska i förväg kontaktas innan ny biljett bokas.
- Alla kostnader/utlägg ska kunna styrkas med kvitton i original.

Om den försäkrade inte följer angivna säkerhetsföreskrifter kan detta medföra att ersättningen reduceras eller helt uteblir.

I.3 GEMENSAMMA UNDANTAG

Ersättning lämnas inte:

- För kostnader som kan ersättas från annat håll enligt lag, annan författning, konvention eller skadestånd.
- För kostnader som ersatts från annat håll.
- Vid försening orsakad av konkurs eller myndighets ingripande.
- Vid strejk, fackliga åtgärder eller lockout som utbrutit eller varslats innan resan påbörjats.

J. TRYGGHETSPAKET

J.1. MEDICALL

Medicinsk telefonrådgivning med 24-timmarsservice.

J.2. MERKOSTNADER FÖR BOENDE OCH RESA VID EVAKUERING

Ersättningsgrunder

- Blir det område den försäkrade vistas i klassat som Krigsområde/Högriskområde enligt den risklista ERV tillämpar, lämnas ersättning även för nödvändiga och skäliga merkostnader för återresa till hemlandet eller, efter godkännande av ERV, utresa från det drabbade området inklusive boendekostnader till annat område som bedöms säkert för den försäkrade att vistas i.
- Merkostnader för hemresa alternativt utresa kan även lämnas, efter godkännande av ERV, om Riskområdet inom 50 km från den försäkrades vistelseort drabbas av krig, krigsliknande händelse, revolution, uppror, upplopp, terror och liknande råder eller som drabbats av naturkatastrof, jordskalv eller jordskred – allt beroende på utbredning eller intensitet.

Begränsningar

- Merkostnader för hemresa alternativt utresa ersätts endast om den försäkrade lämnar området vid första möjliga tillfälle, dock senast inom 14 dagar, räknat från det datum området klassats som Krigsområde/Högriskområde (A-område) eller drabbats av ovan uppräknad händelse.
- Merutgifter för hemresa för deltagare i sådan sällskapsresa som omfattas av Resegarantilagen omfattas inte av försäkringen.

Högsta ersättningsbelopp är 50 000 SEK per försäkrad.

J.3 MERKOSTNADER FÖR FÖRLÄNGD VISTELSE

Om den försäkrade tvingas förlänga sin tjänsteresa p g a att det inte är möjligt att resa hem som planerat p g a karantän, naturkatastrof eller liknande händelse lämnas ersättning, efter godkännande av ERV, för merkostnader för boende och resa.

Högsta ersättningsbelopp är 50 000 SEK per försäkrad.

K. ANSVARSSKYDD

K.1. OMFATTNING

Ersättning lämnas när någon kräver att den försäkrade som privatperson ska betala skadestånd för en person- eller en sakskada som den försäkrade förorsakat någon annan under tjänsteresa.

Ersättning lämnas vid person- och sakskada samt förmögenhetsskada som är en direkt följd av ersättningsbar person- och sakskada.

K.2. ERVs ÅTAGANDE

Om försäkrad krävs på ersättning för en skada som kan omfattas av försäkringen åtar sig ERV gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd

- föra den försäkrades talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som den försäkrade åsamkas eller åläggs att betala och som inte kan utfås av motpart eller annan
- betala det skadestånd den försäkrade är skyldig att utge enligt gällande skadeståndsrätt.

K.3. HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP

Högsta ersättningsbelopp vid varje skadetillfälle är 10 MSEK och gäller sammanlagt för person- och sakskada.

Ersättningsbeloppet utgör övre gräns för ersättning vid varje skadetillfälle även om flera av de försäkrade är skadeståndsskyldiga.

Om flera skador uppkommit vid samma tillfälle och av samma orsak, anses detta som ett skadetillfälle.

Om den försäkrade är skadeståndsskyldig för personskada gentemot person med hemvist i Sverige, begränsas ersättningsbeloppet till skälig ersättning för personskada enligt svensk rätt.

K.4. SÄKERHETSFORESKRIFTER

K.4.1 Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättningskrav mot ERV skall anmälas till ERV så snart som möjligt.

Har skadeståndskrav framställts mot den försäkrade skall ersättningskravet framställas till ERV omedelbart därefter.

K.4.2 Skyldighet att lämna upplysningar

Den försäkrade är skyldig att utan dröjsmål lämna ERV handlingar och andra upplysningar som kan vara av betydelse för skaderegleringen. Om den försäkrade i bedrägligt syfte uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning, gäller inte försäkringen.

K.4.3 Räddningsåtgärder

Den försäkrade skall efter förmåga avvärja skada som kan befaras inträffa omedelbart eller begränsa skada som redan inträffat.

Detta innebär bl a att

- den försäkrade är skyldig att begränsa verkningarna av händelse som kan medföra skadeståndsskyldighet
- den försäkrade skall medverka till att eventuell återkravs rätt mot tredje man bevaras

Om den försäkrade inte följer angivna säkerhetsföreskrifter kan detta medföra att ersättningen reduceras eller helt uteblir.

K.4.4 Stämning och rättegångsombud

Om den försäkrade instämnes till domstol eller erhåller uppgift om att så skall komma att ske, skall detta omedelbart anmälas, varvid ERV utser rättegångsombud.

Om den försäkrade inte iakttar dessa skyldigheter kan en dom om ersättningsskyldighet inte åberopas mot ERV. Någon ersättning för rättegångs- eller skiljemannakostnader lämnas inte.

K.4.5 Uppgörelse i godo

Om den *försäkrade* utan ERVs tillåtelse medger skadeståndsskyldighet, godkänner ersättningskrav eller betalar ersättning, är ERV fritt från ansvarighet om inte kravet uppenbart var lagligen grundat.

Den *försäkrade* är – om ERV så önskar – skyldig att medverka till uppgörelse i godo med den skadelidande. Har ERV förklarat sig villigt att göra upp i godo med den som kräver skadestånd, är ERV fritt från skyldighet att svara för därefter uppkommen kostnad, skadestånd eller att företa ytterligare utredning.

K.4.6 Dröjsmålsränta

ERV betalar inte den ränta som beror på den *försäkrades* dröjsmål att fullgöra vad som på honom ankommer enligt dessa *Säkerhetsföreskrifter*.

K.5 UNDANTAG

Ansvarsskyddet gäller **inte** för:

- ren förmögenhetsskada, d.v.s. ekonomisk skada som uppkommit utan samband med person- eller sakskada
- skada som den *försäkrade* tagit på sig ansvar för utöver gällande skadeståndsrätt
- skada som *försäkrad* orsakat nära anhörig
- skada på egendom som *försäkrad* hyrt, leasat, lånat, bearbetat, reparerat eller på annat sätt tagit mer än helt tillfällig befattning med
Anm: Dock ersätts skada som den *försäkrade* orsakat på hotellrum eller annan hyrd *bostad* samt inventarier däri förutsatt att skadan inte kan ersättas genom annan försäkring. Skada som orsakats på grund av slitage, vanvård eller orsakats av grov vårdslöshet eller uppsåtlig handling ersätts aldrig.
- skada som den *försäkrade* kan göras ansvarig för som ägare av fastighet eller lägenhet eller som innehavare av tomträtt
- skada som den *försäkrade* kan göras ansvarig för som ägare, brukare eller förare av
 - a) motordrivet fordon då skadan uppkommit till följd av trafik med fordonet. **Anm:** Undantaget avser inte eldriven rullstol.
 - b) ång-, motor- eller segelbåt, vattenskoter, svävare eller hydrokopter. **Anm:** Om båten är utrustad med antingen utombordsmotor om högst 10,0 hkr (7,36 kW) eller segel med en segelyta av högst 10 kvm gäller försäkringen dock för personskada.
 - c) *luftfartyg*, luftballonger, skärmflyg, windglider, hängglidare eller liknande farkoster.
- skada som uppstått i samband med att den *försäkrade* utfört uppsåtlig gärning som enligt gällande lag är straffbar
- skada som den *försäkrade* förorsakat i samband med yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet
- sådan atomskada som den *försäkrade* kan göras ansvarig för enligt atomansvarighetslagen eller motsvarande utländsk lag
- skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig eller revolution
- kostnader som är förorsakade av att fartyg eller flygplan på grund av den *försäkrades* skada måste ändra sin färdplan
- skada som den *försäkrade* tillfogat någon annan som omfattas av denna försäkring.

L. RÄTTSSKYDD

L.1. OMFATTNING

Ersättning lämnas för nödvändiga och skälliga ombuds- och rättegångskostnader till följd av tvist och som den *försäkrade* inte kan få betalda ur allmänna medel eller av motpart.

Rättsskyddet gäller vid tvist som inträffar under *tjänsteresa*.

Försäkringen gäller för den *försäkrade* som privatperson.

L.2. ERSÄTTNING LÄMNAS

L.2.1 Vid tvist utan rättegång

- Ersättning lämnas för den *försäkrades* egna ombudskostnader vid tvist som kan prövas av tingsrätt eller motsvarande domstol/nämnd eller som efter prövning i sådan domstol kan prövas av hovrätt eller Högsta Domstolen eller motsvarande domstol/ar utomlands.
- Försäkringen gäller även vid tvist med skiljemannaförfarande.

L.2.2 Vid tvist med rättegång

- Ersättning lämnas för rättegångskostnader i tvist – både den *försäkrades* egna och sådana han/hon kan förpliktas utge efter domstols prövning som uppstått vid ovan angivna domstolar.
- Ersättning lämnas även för rättegångskostnader som uppkommit vid förlikning under rättegång och som den *försäkrade* åtagit sig att betala till motparten, under förutsättning att det är uppenbart att domstolen skulle ålagt den *försäkrade* att betala rättegångskostnader med högre belopp om tvisten hade prövats.

L.2.3 Följande kostnader ersätts

Ersättning lämnas för nedan uppräknade kostnader om den *försäkrade* inte kan få dem betalda av motpart eller av staten. Det innebär bl.a. att ERV inte betalar om den *försäkrade* i eller utom rättegång avstår från sina möjligheter att få ersättning av motpart.

Ersättning lämnas för:

- ombuds arvode och omkostnader. Arvode lämnas för skällig tidsåtgång
- kostnader för utredning före rättegång, förutsatt att utredningen beställts av den *försäkrades* ombud
- rättegångskostnader som den *försäkrade* ålagts att betala till motpart eller staten efter domstols eller skiljemäns prövning av tvisten
- rättegångskostnader som den *försäkrade* vid förlikning under rättegång åtagit sig att betala till motpart under förutsättning att det är uppenbart att domstolen skulle ha ålagt den *försäkrade* att betala rättegångskostnader med högre belopp om tvisten hade prövats
- kostnader för bevisning i rättegång och skiljemannaförfarande
- expeditionskostnader i domstol.

Anm: Om ERV har betalt ersättning enligt ovan övertar ERV den *försäkrades* rätt att kräva ersättning av motpart, statsverket eller annan. Den *försäkrade* skall medverka till att eventuell återkravs rätt bevaras.

L.3. HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP

Högsta ersättningsbelopp vid varje skada/tvist är 250 000 SEK.

Om flera tvister uppkommer skall dessa räknas som en tvist om tvisterna grundar sig på väsentligen samma händelse eller omständigheter.

En tvist anses föreligga om den *försäkrade* och annan *försäkrad* står på samma sida i en tvist.

L.4. SÄKERHETSFÖRESKRIFTER

Om den *försäkrade* inte anlitar ombud enligt L.6 nedan, gäller inte försäkringen. Vid tvist som kan antas bli prövad enligt 1 kap § 3d första stycket Rättegångsbalken, (s.k. småmål) krävs dock inte att ombud anlitas.

L.5.UNDANTAG

ERV ersätter inte kostnader i samband med brottmål och inte heller kostnader för tvist som enbart kan prövas av administrativ domstol.

L.5.1 Undantagna tvister

Försäkringen gäller **inte** för tvist

- som har samband med yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvävsverksamhet
- som rör familjerättens område
- som gäller ekonomiska åtgärder som för en privatperson är av ovanlig art eller omfattning
- som gäller borgensåtagande
- som gäller fordran eller anspråk som överlåtits på försäkrad
- som gäller *försäkrad* i egenskap av ägare, brukare eller förare av motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon, luftfartyg, ångbåt, motorbåt, segelbåt eller vattenskoter. **Anm.** Rättsskyddet gäller dock för försäkrad som förare eller brukare av motorfordon, husvagn eller annat släpfordon, motor- eller segelbåt som den *försäkrade* tillfälligt lånat eller hyrt utanför Norden.
- som gäller skadestånd eller annat anspråk på grund av gärning utförd av den *försäkrade* och som föranlett misstanke om eller åtal för brott som kräver uppsåt för straffbarhet
- om *försäkrad* inte visar att han/hon har ett befogat intresse av att få sin sak prövad.

L.5.2 Undantagna kostnader

Försäkringen lämnar **inte** ersättning för

- eget arbete, förlorad arbetsinkomst, resor och uppehälle eller andra omkostnader för den *försäkrade*
- verkställighet av dom, beslut eller avtal
- merkostnader som uppstår om den försäkrade anlitar flera ombud eller byter ombud
- kostnader till skiljeman.

Har den *försäkrade* tillerkänts ersättning i form av skadestånd som också skall täcka advokatkostnader lämnar ERV ingen ersättning för dessa kostnader.

L.6 VAL AV OMBUD

För att ersättning skall lämnas skall den *försäkrade* anlita ombud som är lämpligt med hänsyn till den *försäkrades* bostadsort, orten där tvisten är föremål för prövning samt tvistens beskaffenhet och omfattning och

- a) som är ledamot av nationellt Advokatsamfund (advokat) eller annan jurist som är *anställd* hos advokat eller på allmän advokatbyrå, eller
- b) som förordnats till biträde enligt rättshjälpslagen i tvisten, eller
- c) som kan visa att han någon gång under de tre senaste åren förord-

nats till biträde enligt rättshjälpslagen i tvist av liknande beskaffenhet och fortfarande är lämplig som sådant biträde, eller

- d) som på annat sätt visat att han har särskild lämplighet för uppdraget.

Prövning enligt punkt **c)** eller **d)** av ombuds lämplighet görs i Sverige av Försäkringsbolagens Rättsskyddsnämnd.

Den *försäkrade* och ERV har rätt att hos Sveriges Advokatsamfund eller motsvarande utländskt samfund påkalla skiljedom rörande skäligheten av advokats arvode och kostnader.

En förutsättning för att den försäkrade skall få anlita ombud enligt punkt c) och d) är att ombudet förbundit sig att i händelse av tvist godta rättskyddsnämndens prövning av hans arvode och övriga kostnader i ärendet.

I tvist som handläggs utomlands skall ombudet godkännas av ERV.

L.7 SJÄLVRISK

Rättsskyddet gäller med en självrisk av 20 % av kostnaden, dock lägst 1 000 SEK.

M. ÖVERFALLSSKYDD VID PERSONSKADA

M.1. OMFATTNING

Ersättning lämnas för personskada som *försäkrad* i egenskap av privatperson under *tjänsteresa* tillfogats genom misshandel eller annat uppsåtligt våld.

Den *försäkrade* ska kunna visa att han/hon inte varit påverkad av alkohol, sömnmedel, narkotiska medel, andra berusningsmedel eller missbrukade läkemedel eller dopingpreparat, eller kunna visa att sådan påverkan eller missbruk saknar samband med skadan.

M.2 ERSÄTTNING LÄMNAS

Ersättningen beräknas enligt svensk skadeståndsrätt, i enlighet med bestämmelserna i 5 kapitlet Skadeståndslagen.

M.3. HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP

Högsta ersättningsbelopp vid varje skada är 750 000 SEK.

Flera skador anses som en skada om de uppkommit vid samma tillfälle.

M.4 SÄKERHETSFÖRESKRIFTER

Skada som kan medföra ersättningskrav skall anmälas till ERV så snart som möjligt.

Vid skada måste den *försäkrade* visa:

- att han/hon är berättigad till skadestånd
- att den som är ansvarig är okänd eller inte kan betala skadeståndet.

Dessutom skall den *försäkrade* på skadeorten göra polisanmälan och uppsöka sjukhus/läkare för behandling/bedömning av personskadan.

Polisanmälan, läkarintyg/utlåtande skall insändas till ERV, i original. Förleder skadan åtal mot den som orsakat skadan skall den *försäkrade*, om ERV så begär, föra skadeståndstalan i rättegång, varvid ERV betalar

uppkomna rättegångskostnader.

Om den *försäkrade* inte följer angivna säkerhetsföreskrifter kan detta medföra att ersättningen reduceras eller helt uteblir.

M.5 UNDANTAG

Ersättning lämnas **inte** för skada som tillfogats försäkrad när:

- den *försäkrade* utan skälig anledning utsatt sig för risken att skadas
- den *försäkrade* i samband med personskada gjort sig skyldig till uppsåtlig gärning som enligt svensk lag kan leda till dagsböter eller högre straff
- den *försäkrade* skadats av nära anhörig
- skadans uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig eller revolution
- den *försäkrade* skadats under direkt yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet.

Ersättning lämnas **inte** heller för skadestånd

- som endast grundar sig på medgivande
- som grundas på överlåtelse från den som är direkt ersättningsberättigad
- om skadestånd/kostnadsersättning betalas av annan t.ex. den skadevållande, annan försäkring/försäkringsbolag eller stat/kommun.

N. SJÄLVRISKSKYDD

N.1. OMFATTNING

Ersättning lämnas för självrisk som drabbar den *försäkrade* vid ersättningsbar skada enligt den *försäkrades* hem-/villahem-/bilförsäkringsvillkor.

Ersättning lämnas även för självrisk vid skada på bil, båt, motorcykel, moped och cykel som den *försäkrade* hyr.

N.2 ERSÄTTNING LÄMNAS FÖR

N.2.1 Ersättningsbar skada enligt hem-/villahemförsäkring

- Om en ersättningsbar skada inträffar i den *försäkrades* obebodda permanenta *bostad*.

N.2.2 Ersättningsbar skada enligt bosättningslandets bilförsäkringsvillkor

- Om en ersättningsbar skada inträffar på den *försäkrades* privata personbil.
- Om bilen inte medförts på *tjänsteresan* ska den ha stått oanvänd i *bosättningslandet*, för att ersättning ska lämnas.

N.2.3 Självrisk hyrd bil, båt, MC, moped eller cykel

- Försäkringen gäller om det inträffar en ersättningsbar skada på bil, båt, motorcykel, moped eller cykel som den *försäkrade* hyr.

Om den *försäkrade* drabbas av en självrisk på den försäkring som tecknats hos uthyraren i samband med hyra av fordonet lämnas ersättning upp till gällande självrisk.

N.3 HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP

Högsta ersättningsbeloppet per skadetillfälle är 15 000 SEK.

N.4 SÄKERHETSFÖRESKRIFTER

- Till skadeanmälan ska bifogas ett intyg från arbetsgivaren om att den *försäkrade* var på *tjänsteresa* då skadan inträffade och kopia av ersättningsbeslutet från villa/hem- eller bilförsäkringsbolaget där självriskens framgår.
- Om självriskskyddet tillämpas för en händelse som även omfattar en egendomsskada enligt momentet Bagage och för den skadan nedsättning gjorts, med hänvisning till aktsamhetskraven, gäller samma nedsättning av ersättningen även för självriskskyddet.
- Kostnaderna ska vara verifierade med kvitton i original.
- Skadan ska ha inträffat under den tid då den *försäkrade* var på *tjänsteresa*
- Skadan ska överstiga gällande självrisk för respektive försäkring. Detta gäller dock inte för momentet N.2.3 Självrisk på hyrd bil, båt, MC, moped eller cykel.
- Innan ersättning lämnas enligt denna försäkring ska skadan vara godkänd och reglerad enligt respektive hem-/villahem-/bilförsäkringsvillkor. Om den *försäkrade* inte följer angivna *säkerhetsföreskrifter* kan detta medföra att ersättningen reduceras eller helt uteblir.

N.5 UNDANTAG

Självriskskyddet för bilförsäkringen gäller inte för:

- skada som omfattas av bilens maskinska- eller rättsskyddsförsäkring
- avbrottsersättning
- bonusförlust
- stilleståndsersättning eller kostnad för hyrbil.
- slitage
- skada som inträffar vid resa som är längre än 30 dagar.

O. AVBESTÄLLNINGSFÖRSÄKRING

O.1 NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Försäkringen gäller parallellt med den tjänstereseförsäkring arbetsgivaren tecknat hos ERV. Upphör tjänstereseförsäkringen att gälla, upphör även avbeställningsförsäkringen att gälla.

Försäkringen börjar gälla då bindande bokning av resa, biljett eller arrangemang görs av arbetsgivaren för den *försäkrade* (den anställde) för företagets räkning hos resebyrå eller annan leverantör av resor/arrangemang.

Resan, biljetten eller arrangemanget ska avse tid då den *försäkrade* är på tjänsteresa. Försäkringen upphör att gälla i och med att resan/arrangemanget påbörjas.

O.2 OMFATTNING

- Avbeställningsförsäkringen skyddar företaget mot avbokningskostnader vid avbeställning av resa, biljett eller arrangemang till följd av olycksfall, akut sjukdom eller dödsfall som drabbar den *försäkrade* eller *försäkrades* nära anhörig

- Avbeställningsförsäkringen skyddar även försäkrad som drabbas av en annan plötslig och oförutsedd händelse och inte rimligen kan delta i den köpta resan eller i arrangemanget.

0.3. ERSÄTTNING LÄMNAS

Ersättning lämnas för de kostnader som inte återbetalas enligt fastställda avbeställningsbestämmelser eller i övrigt inte är undantagna enligt dessa villkor. Ersättning utbetalas till arbetsgivaren.

0.4. HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP

Högsta försäkrings-/ersättningsbeloppet är 30 000 SEK per försäkrad och resa/arrangemang. Vid grupp- resa/arrangemang är det högsta sammanlagda ersättningsbeloppet 150 000 SEK om flera försäkrade personer avbokar på grund av en och samma skadehändelse.

0.5. SÄKERHETSFÖRESKRIFTER

Orsaken till avbeställningen ska ha inträffat efter det att resa, biljett eller arrangemang bokats och är bindande för företaget. För att ersättning ska utgå måste orsaken till avbeställningen allmänt sett vara oförutsedd och oväntad och av sådan art att den försäkrade inte rimligen kan delta i resan eller arrangemanget.

Den försäkrade måste också på ett betryggande sätt kunna styrka orsaken till avbeställningen genom intyg från ojävig läkare, polisintyg eller intyg från berörd myndighet eller liknande. Av läkarintyg ska diagnos, datum för första läkarbesök samt orsak till att läkaren avråder från ditt deltagande i resan eller arrangemanget. Intygsgivaren ska ha kontaktats innan resan eller arrangemanget skulle ha påbörjats.

0.6. UNDANTAG

Försäkringen gäller inte

- om ersättning kan lämnas från annat håll enligt allmänna avbeställningsbestämmelser, lag, författning, konvention, garanti, försäkring eller skadestånd
 - vid inställd resa eller inställt arrangemang
 - om orsaken till avbeställningen är att för resan eller arrangemanget nödvändiga biljetter eller andra handlingar saknas, t ex visum eller pass.
- Om avbeställningsorsaken är ett befintligt medicinskt tillstånd som visat symptom redan innan resan/arrangemanget bokades lämnas endast ersättning om det rör sig om en *akut försämring*.

0.7. SJÄLVRISK

Avbeställningsförsäkringen gäller utan självrisk.

0.8. SKADEANMÄLAN OCH AVBESTÄLLNING

Avbeställning ska göras såväl till den som sålt resan, biljetten eller arrangemanget som till ERV så snart som möjligt efter det att anledningen till avbeställningen uppkommit.

I anmälan ska namn, adress, telefonnummer anges för den eller de som avbokningen avser, samt betalningsuppgifter rörande företaget. Beskriv även orsaken till avbeställningen.

Med skadeanmälan bifogas

- företagets namn, adress, telefonnummer och försäkringsnummer
- intyg från försäljningsstället för resan, biljetten eller arrangemanget där det framgår hur stor avbokningskostnaden är och när resan, biljetten eller arrangemanget har avbokats.
- faktura/bokningsbekräftelse där resans, biljettens eller arrangemang-

ets pris framgår

- rese-, biljett- eller arrangemangsbekräftelsen, i original.
- intyg i original som bekräftar orsaken till avbeställningen.

P. DÖDSFALLSERSÄTTNING PÅ GRUND AV SJUKDOM OCH SMITTA

Se separat villkor från Bliwa Livförsäkring, ömsesidigt.

Q. KRIGSOMRÅDE/HÖGRISKOMRÅDE

Q.1 DEFINITION

Med Krigsområde/Högriskområde avses område där krig, krigsliknande händelse, revolution, uppror, upplopp, terror och liknande råder eller som drabbats av naturkatastrof, jordskalv eller jordskred – allt beroende på utbredning eller intensitet.

Område i vilket det innebär risk för den *försäkrades* hälsa att vistas, t ex vid epidemier, kan också klassas som Högriskområde .

En aktuell lista över krigs- och högriskområden finns tillgänglig på www.erv.se. Det åligger försäkringstagaren att löpande hålla sig informerad om vilka länder som klassas som krigs- eller högriskområde.

Q.2 OMFATTNING

Vid resor till och vistelse i krigs- och högriskområden gäller försäkringen endast under nedan angivna förutsättningar.

Q.2.1 Resa till Krigsområde/Högriskområde

Försäkringen gäller endast om försäkringstagaren/arbetsgivaren i förväg anmält sådan resa till ERV och särskild premie för riskökningen betalas. Görs inte sådan anmälan är försäkringen inte gällande i någon del. ERV förbehåller sig rätten att avböja att teckna försäkring, om risken för försäkringsfall i området anses vara för hög.

Om försäkringsskydd beviljats gäller försäkringen med följande omfattning, begränsningar och högsta ersättningsbelopp;

- Vid *Sjukdom* och *olycksfall* (inklusive hemtransport) enligt villkor moment B – högsta ersättningsbelopp 2 MSEK. Moment B.5 punkten "Resekostnader och kost och logi för två *nära anhöriga*/alternativt en *medförsäkrad*" vid den *försäkrades* dödsfall eller livshotande tillstånd – gäller inte.
- För Invaliditets- och dödsfallsersättning enligt villkor moment C – valbara belopp – dock högst 2 MSEK.
- För Bagageskydd enligt villkoren moment H där följande undantag/begränsningar gäller.
 - Försäkringen gäller inte för pengar.
 - Högsta ersättningsbelopp är 50 000 SEK per *försäkrad*.

Inga andra delar i försäkringen gäller.

Q.2.2 Om området där försäkrad befinner sig klassas som Krigs- eller Högriskområde under vistelsen

Blir området där den *försäkrade* redan vistas klassat som Krigs-/Högriskområde, gäller tidigare tecknad försäkring under en period av 14 dagar från det datum då området klassades som. Under denna 14-dagars period ska ERV kontaktas och den *försäkrade* kan:

- lämna området
- eller om ERV godkänner detta teckna försäkring för enligt reglerna för "Resa till Krigsområde/Högriskområde" ovan.

Q.2.2.1 Undantag

Försäkringen gäller inte

- för skada som uppkommer till följd av att den försäkrade deltar i krig, krigsliknande händelser, revolution, uppror, upplopp och liknande oroligheter eller tagit befattning därmed som rapportör eller dylikt
- för Överfallsskydd, enligt moment M, och Ansvarsskydd, enligt moment K.

R. GEMENSAMMA AVTALSBESTÄMMELSER

R.1 FÖRSÄKRINGSTIDEN OCH FÖRNYELSE AV FÖRSÄKRINGSAVTALET

Försäkringstiden räknas från kl 00.00 begynnelse dagen och är ett år om inte annat anges i försäkringsavtalet.

Tecknas försäkringen på begynnelse dagen gäller försäkringsavtalet dock först från den tidpunkt då avtalet ingås. Försäkringens omfattning och premiegrunder framgår av försäkringsbrevet.

Vid försäkringstidens slut förnyas försäkringen genom att försäkringstagaren betalar den premie som ERV genom utsänd avi underrättar om. Om någon av parterna inte önskar förnya försäkringsavtalet skall motparten underrättas om detta senast 30 dagar före försäkringstidens slut. Om sådan underrättelse inte lämnas, förnyas försäkringsavtalet för ytterligare ett år.

Om högre premier eller ändrade villkor skall gälla för den nya försäkringen skall ERV meddela detta senast då premieavin sänds ut. Försäkringstagaren har därvid rätt att senast 14 dagar efter det att meddelandet avsänts säga upp försäkringsavtalet att upphöra vid försäkringstidens utgång eller, om försäkringsavtalet förnyats, med omedelbar verkan.

R.2. UPPSÄGNING OCH ÄNDRING AV FÖRSÄKRINGSVILLKOREN

Försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringen i förtid.

Har inte annat avtalats, får försäkringstagaren säga upp försäkringen att upphöra före försäkringstidens utgång, om

1. ERV väsentligt åsidosätter sina skyldigheter enligt Försäkringsavtalslagen eller enligt försäkringsavtalet,
2. försäkringsbehovet faller bort eller det inträffar någon annan liknande omständighet av väsentlig betydelse för försäkringsförhållandet, eller
3. ERV har ändrat försäkringsvillkoren under försäkringstiden.

ERVs rätt att säga upp försäkringen i förtid

ERV får säga upp försäkringen att upphöra eller ändra försäkringsvillkoren

före försäkringstidens utgång, bara om

1. försäkringstagaren eller den *försäkrade* har väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot bolaget, eller
2. ett i villkoren angivet förhållande av väsentlig betydelse för risken har ändrats på ett sätt som bolaget inte kan antas ha tagit i beräkning.
3. fortsatt försäkringsskydd bryter mot gällande lag eller bestämmelse och det inte är möjligt att göra ändringar i avtalet som innebär att gällande regler kan efterlevas och som kan accepteras av försäkringstagaren och ERV. Uppsägningen skall göras skriftligen och med fjorton dagars uppsägningstid, räknat från det att ERV avsände den. Om uppsägning görs enligt punkt 3 gäller tre (3) månaders uppsägningstid.

Betalas inte premien i rätt tid enligt avtalet, får ERV säga upp försäkringen, om inte dröjsmålet är av ringa betydelse. Uppsägningen skall sändas till försäkringstagaren och får verkan tre dagar efter den dag då den avsändes. Vid dröjsmål att betala premie för en senare premieperiod än den första upphör dock försäkringen att gälla först sju dagar efter det att ERV har avsänt en påminnelse om premiens förfalldag till försäkringstagaren.

R.3. PREMIEBETALNING

R.3.1 Första premien

Premie skall betalas i förskott om inte annat avtalats med ERV och framgår av försäkringsavtalet. ERV ansvarighet inträder vid försäkringstidens början, under förutsättning att premien betalats senast på angivna förfalldag.

Betalas premien senare föreligger dröjsmål med premiebetalningen och försäkringen är inte gällande och ERV ansvarighet inträder först dagen efter sådan premieinbetalning.

R.3.2 Premie vid förnyat avtal

Premie för förnyad försäkring skall betalas senast på dess begynnelse dag. Premien behöver dock inte betalas tidigare än en månad efter det att ERV skickat ut premieavin. Om premiebetalning inte sker i rätt tid kommer försäkringen att sägas upp.

Om premien betalas senare blir försäkringen på nytt gällande och ERVs ansvar inträder först dagen efter sådan premieinbetalning.

R.3.3 Tilläggspremie

Om tilläggspremien under försäkringstiden i sin helhet är föranledd av att försäkringsskyddet utökats, gäller för tilläggspremien vad som sagts om betalning av första premien ovan.

R.3.4 Premieåterbetalning

Om försäkringsavtalet upphör att gälla eller vid premiejustering enligt R.3.5 st. 3 återbetalas oförbrukad del av premien om den överstiger 200 SEK.

Har skada inträffat anses premie för ett belopp motsvarande skadeersättningen vara förbrukad.

R.3.5 Rapportering och fastställande av premie

Vid fastställande av premie görs en individuell riskbedömning vilket kan medföra avvikelse från normal standardtariff.

Den vid försäkringstidens början erlagda premien är beräknad på föregående års antal *resdagar* – alternativt antalet *anställda* -, om inte annat har avtalats och framgår av försäkringsavtalet.

Om den definitiva premien blir högre än erlagd premie skall skillnaden erläggas av försäkringstagaren. Blir den definitiva premien lägre än tidigare erlagd premie återbetalar ERV mellanskillnaden. Dock skall premien alltid uppgå till lägst minimipremien för valt försäkringsalternativ.

För företag med fast årspremie gäller denna premie under innevarande försäkringsperiod om antalet *resdagar* – alternativt antalet *anställda* – är inom den maxgräns som framgår av försäkringsbrevet. Kommer denna maxgräns att överskridas under året eller visar det sig vid periodens slut att maxgränsen faktiskt överskridits är försäkringstagaren skyldig att genast underrätta ERV om det rätta antalet *resdagar* – alternativt antalet *anställda*. ERV ändrar försäkringsbrevet enligt de nya uppgifterna och om dessa medför att premien blir högre än tidigare erlagd fast årspremie skall skillnaden erläggas av försäkringstagaren.

Har rapportering inte skett inom föreskriven tid eller har definitiv premie inte erlagts senast 14 dagar efter debitering har ERV rätt att säga upp avtalet.

R.4 UPPLYSNINGSPLIKT OCH RISKÖKNING

Den som vill teckna en tjänstereseförsäkring är skyldig att på ERV begäran lämna upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkringen skall meddelas. Detsamma gäller om försäkringstagaren begär att få försäkringen utvidgad eller förnyad. Försäkringstagaren skall ge riktiga och fullständiga svar på ERV frågor. Även utan förfrågan skall försäkringstagaren lämna uppgift om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen.

Under försäkringstiden skall försäkringstagaren på begäran ge ERV upplysningar om förhållanden som anges i första stycket.

En försäkringstagare som inser att ERV tidigare har fått oriktiga eller ofullständiga uppgifter om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen är skyldig att utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna.

Om försäkringstagaren vid fullgörande av sin upplysningsplikt enligt ovan förfarit svikligt eller i strid mot tro och heder, är avtalet ogiltigt enligt vad som sägs i lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område och Europeiska fritt från ansvar för försäkringsfall som inträffar därefter.

Har försäkringstagaren annars uppsåtligen eller av oaktsamhet eftersatt sin upplysningsplikt och kan ERV visa att ERV inte skulle ha meddelat försäkring om upplysningsplikten hade fullgjorts, är ERV fritt från ansvar för inträffade försäkringsfall. Kan ERV visa att man skulle ha meddelat försäkring mot högre premie eller i övrigt på andra villkor än som avtalats, är dess ansvar begränsat till vad som svarar mot den premie och de villkor i övrigt som har avtalats. Har ERV inte tagit återförsäkring som annars skulle ha tecknats, skall ansvaret anpassas efter detta.

ERV ansvar faller inte bort eller begränsas enligt andra stycket, om ERV när upplysningsplikten eftersattes insåg eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga eller ofullständiga. Detsamma gäller om de oriktiga eller ofullständiga upplysningarna saknade eller senare har upphört att ha betydelse för avtalets innehåll.

R.4.1 Riskökning

Har risken för försäkringsfall ökat genom ändring av ett sådant förhållande som angetts i försäkringsavtalet eller som försäkringstagaren uppgett för ERV i samband med avtalslutet och har den försäkrade vidtagit eller sam-

tyckt till den åtgärd som medfört riskökningen, är bolaget helt eller delvis fritt från ansvar.

Detsamma gäller om annars en sådan riskökning har förekommit och försäkringstagaren har försummat att anmäla detta enligt vad som föreskrivs i avtalet.

R.4.2 Kumulriska i samband med gruppresor

Rapporteringskyldighet och erläggande av tilläggspremie

- Det åligger försäkringstagaren att senast samma dag som båt-, tåg-, buss- eller flygresa påbörjas att till ERV anmäla varje sådan resa där fler försäkrade deltar och där det sammanlagda (kumulativa) försäkringsbeloppet för dödsfall överstiger 100 MSEK men inte 150 MSEK
- Om det sammanlagda försäkringsbeloppet för dödsfall överstiger MSEK 150 åligger det försäkringstagaren att minst 14 dagar i förväg anmäla detta till ERV
- För kumulriska överstigande 100 MSEK debiteras särskild tilläggspremie
- Försummas sådan anmälan eller betalas inte debiterad tilläggspremie begränsas ERVs ansvarighet till 100 MSEK.

Rapporteringskyldighet utan tilläggspremie

- Det åligger försäkringstagaren att senast samma dag anmäla till ERV om flera försäkrade personer samtidigt kommer att befinna sig på en och samma plats och om det sammanlagda (kumulativa) försäkringsbeloppet för dödsfall kommer att överstiga 100 MSEK.
- Försummas sådan anmälan begränsas ERVs ansvarighet till MSEK 100.

Gemensamma bestämmelser för 4.2

- Maximal ersättning vid kumulriska skador är 200 MSEK.

R.5. FLYGOLYCKSFALL

Vid *olycksfall* under flygning lämnas enbart ersättning om den försäkrade varit passagerare på nationalitetsbetecknat *luftfartyg*. Till passagerare räknas endast personer ombord som inte har eller utför uppdrag i samband med flygningen.

R.6. RISKOMRÅDE

Vad som gäller i Krigsområde/Högriskområde framgår av moment Q.

R.7. ATOMSKADOR

Olycksfall vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess eller radioaktivt sönderfall omfattas av försäkringen endast under förutsättning att atomkärnprocessen eller det radioaktiva sönderfallet inte har anknytning till militär verksamhet, i vilken den försäkrade deltar.

Begränsning

Försäkringsbeloppet vid atomskador begränsas vid *invaliditet* och dödsfall till 200 000 SEK.

R.8. RÄDDNINGSPLIKT

När ett försäkringsfall inträffar eller kan befaras vara omedelbart förestående, skall den försäkrade efter förmåga vidta åtgärder för att hindra eller minska skadan och, om någon annan är ersättningskyldig, för att bevara den rätt försäkringsbolaget kan ha mot denne.

Har den försäkrade uppsåtligen åsidosatt sina skyldigheter enligt första stycket, kan ersättningen sättas ned såvitt angår honom efter vad som är skäligt med hänsyn till hans förhållanden och omständigheterna i övrigt. Detsamma gäller om den försäkrade har åsidosatt sina skyldigheter med vetskap om att det innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa

R.9. ÅTGÄRDER VID SKADA

R.9.1 Skaderegleringsbestämmelser

Skada skall anmälas till ERV utan dröjsmål, dock senast inom sex månader efter kännedomstidpunkten.

Om den ersättningsberättigade har försummat att följa försäkringsvillkoren om skyldighet att anmäla försäkringsfall till ERV inom sex månader eller villkor eller anvisningar enligt dessa om skyldighet att medverka till utredningen av försäkringsfallet eller av bolagets ansvar, och försummelsen har medfört skada för bolaget, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till honom sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Om den försäkrade vid ansvarsförsäkring har gjort sig skyldig till sådan försummelse som sägs i första meningen, har försäkringsbolaget i stället rätt att från den försäkrade återkräva en skälig del av vad bolaget har utgett till den skadelidande.

Första stycket tillämpas inte om oaktamheten har varit ringa.

Den försäkrade skall kunna styrka att skadan inträffade under den tid den försäkrade var på *tjänsteresa*.

Om den *försäkrade* eller någon annan som begär ersättning av ERV efter ett försäkringsfall uppsåtligen eller av grov vårdslöshet oriktigt har uppgett eller förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till honom sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna, eller helt utebli.

R.9.2 Besiktning och reparation

Den som begär ersättning är skyldig att medverka till besiktning som ERV vill utföra med anledning av inträffad skada. Reparation får endast ske efter ERV godkännande. Detsamma gäller valet av reparatör, reparationsmetod och material. Skadade föremål skall behållas till dess ERV medger annat.

R.9.3 Åsidosättande av åtgärder vid skada

Om den *försäkrade* inte fullgör sina skyldigheter enligt ovan kan ersättningen för skadan sättas ned med ett särskilt avdrag.

R.9.4 Utbetalning av ersättning vid skada

ERV skall, efter att ha fått underrättelse om ett försäkringsfall, utan uppskov vidta de åtgärder som behövs för att skadan skall kunna regleras. Skaderegleringen skall ske skyndsamt och med beaktande av den *försäkrades* och annan skadelidandes behöriga intressen.

Försäkringsersättning skall betalas senast en månad efter det att den ersättningsberättigade har anmält försäkringsfallet och lagt fram den utredning som skäligen kan begäras för att fastställa betalningsskyldigheten. Detta gäller dock inte vid otillräckligt försäkringsbelopp vid ansvarsförsäkring och inte heller i den mån rätten till ersättning är beroende av att egendom repareras eller återanskaffas, att en myndighet meddelar ett visst beslut eller att någon annan liknande händelse inträffar.

ERV betalar ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635), om inte betalning sker i tid. Om den som gör anspråk på försäkringsersättning uppenbarligen har rätt till åtminstone ett visst belopp, skall detta genast betalas ut i avräkning på den slutliga ersättningen.

Ränta betalas inte om den är mindre än 100 SEK.

R.9.5 Regressrätt och återkrav

ERV inträder i den *försäkrades* rätt till skadestånd i fråga om ersättning för sjukvårdskostnader och andra utgifter och förluster som bolaget har ersatt enligt försäkringsavtalet.

Om den försäkrade efter det att skada inträffat avstår från sin rätt till ersättning av annan enligt kontrakt, garanti eller liknande eller från återkrav, begränsas ERV ersättningsskyldighet i motsvarande mån och utgивen försäkringsersättning skall återbetalas till ERV.

I den mån betalning av försäkringsersättning rätteligen inte skulle ha skett, är den ersättningsberättigade skyldig att omedelbart återbetala beloppet till ERV, även om han inte varit medveten om att betalningen var felaktig.

R.9.6 Framkallande av försäkringsfall

ERV är fritt från ansvar mot en *försäkrad* som har framkallat ett försäkringsfall uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet. Detsamma gäller om den försäkrade annars måste antas ha handlat eller underlåtit att handla i vetskap om att detta innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa. Har en *försäkrad* förvärrat följderna av ett försäkringsfall på sätt som sägs i första stycket, är ERV fritt från ansvar mot den försäkrade i den utsträckning förhållandet har påverkat skadan.

R.10. GEMENSAMT UNDANTAG

Försäkringen gäller inte vid skada på grund av olaglig handling av den *försäkrade*, dennes förmånstagare eller laga arvinge.

R.11. DUBBELFÖRSÄKRING

Om samma intresse har försäkrats mot samma risk hos flera försäkringsbolag, är varje försäkringsbolag ansvarigt mot den försäkrade som om det bolaget ensamt hade meddelat försäkring. Den försäkrade har dock inte rätt till högre ersättning sammanlagt från bolagen än som svarar mot skadan.

Överstiger summan av ansvarsbeloppen skadan, fördelas ansvarigheten mellan försäkringsbolagen efter förhållandet mellan ansvarsbeloppen.

Är det försäkrade intresset försäkrat även hos annan försäkringsgivare och har denne träffat förbehåll, enligt vilken han i händelse av sådan dubbelförsäkring skall vara helt eller delvis fri från ansvar, gäller motsvarande förbehåll vid försäkring enligt dessa villkor.

R.12. FORCE MAJEURE

Försäkringen gäller inte för förlust som kan uppstå om skadeutredning, reparationsåtgärd eller betalning av ersättning fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution eller uppror eller på grund av myndighets åtgärd, strejk, lockout, blockad eller liknande händelse.

R.13. PRESKRIPTION

Den som vill göra anspråk på försäkringsersättning måste väcka talan mot ERV inom tre år efter att ha fått kännedom om att anspråket kunde göras gällande och i varje fall inom tio år från det att anspråket tidigast kunde göras gällande. Annars går rätten till ersättning förlorad.

Om anspråk har framställts till försäkringsbolaget inom denna tid, är fristen enligt första meningen alltid minst sex månader från det att bolaget har förklarat att det har tagit slutlig ställning till anspråket.

R.14. TILLÄMPBAR LAG OCH BEHÖRIG DOMSTOL

För försäkringsavtalet skall svensk lag gälla. Tvist angående detta försäkringsavtal eller detta försäkringsvillkor skall prövas av svensk domstol. Detta gäller även om tvisten avser skada som inträffar utomlands.

R.15. FÖRSÄKRINGSAVTALSLAGEN

I övrigt gäller för denna försäkring bestämmelserna i Försäkringsavtalslagen (FAL).

PERSONUPPGIFTLAGEN (1998:204), (PUL)

ERV behandlar sådana personuppgifter som är nödvändiga för att vi ska kunna fullgöra våra åtaganden enligt denna försäkring. Uppgifterna kan också användas för att utvärdera och fatta beslut om innehåll och utformning av försäkringar och marknadsanalyser.

Uppgifterna kan lämnas till bolag som ERV samarbetar med. Uppgifterna används bl a för att teckna och administrera avtal och fullgöra avtal och rättsliga skyldigheter. Uppgifterna används också för att ge en helhetsbild av försäkringen och underlag för att informera om och att erbjuda bolagets olika tjänster samt för att ge god service i övrigt.

Som kund hos ERV har ni rätt att skriftligen begära information från oss om vilka uppgifter vi har om er och hur dessa används. Ni kan även skriftligen anmäla till ERV om ni inte vill att era uppgifter skall behandlas för ändamål som rör direkt marknadsföring.

Adressen är:

ERV

Personuppgiftsombudet, Box 1

172 13 Sundbyberg.

Begäran om rättelse av personuppgifter kan göras till samma adress.

SKADEANMÄLAN

INTRÄFFAD SKADA ANMÄLS TILL

ERV Försäkringsaktiebolag (publ)

Box 1

172 13 SUNDBYBERG

Besöksadress:

Löfströms Allé 6A

SUNDBYBERG

Telefon: 0770-456 900

Fax: 08-454 33 21

E-mail: foretagsskador@erv.se

OM DU INTE ÄR NÖJD MER VÅR SKADEREGLERING

Vi på ERV vill ge dig en personlig service och en god personlig kontakt. Råkar du ut för något vill vi att du skall få en snabb behandling av ditt ärende och att du skall få den ersättning du har rätt till enligt villkoren.

Om du inte är nöjd med vår skadehandläggning kan du få ärendet omprövat. Tala med skaderegleraren igen. Det kanske har uppstått ett missförstånd eller det kan ha kommit fram nya omständigheter som kan påverka fallet. Om du ändå inte är nöjd med handläggningen kan du begära att få ärendet prövat av ERVs Kundombudsman.

OMPRÖVNING UTANFÖR ERV

Allmänna Reklamationsnämnden

Prövar klagomål från privatpersoner, dock inte vållande frågor i trafikolyckor. Prövningen är kostnadsfri.

Adress: Box 174, 101 23 Stockholm

Telefon: 08-555 017 00

Värderingsman

Delar du inte vår uppfattning om värdet av den skadade egendomen, kan någon av parterna begära en opartisk värdering.

Olika försäkringsnämnder

Personförsäkringsnämnden

Avger på begäran av försäkringstagare i egenskap av konsument rådgivande yttrande i tvister mellan försäkringstagare och försäkringsbolag inom sjuk, olycksfalls- och livförsäkring.

Adress: Klara Norra Kyrkogata 33, 111 22 Stockholm

Telefon: 08-783 98 00

Ansvarsförsäkringens Personskadenämnd

prövar skaderegleringsfrågor rörande ersättning på grund av personskada inom ansvarsförsäkring och annan försäkring som inte utgör trafikförsäkring.

Adress: Klara Norra Kyrkogata 33, 111 22 Stockholm

Telefon: 08-783 98 00

Allmän domstol

Även om du fått ärendet prövat i någon av ovanstående nämnder, kan du vända dig till domstol. Kostnader i samband med domstolsprövningen kan du få hjälp med antingen genom:

- allmän rättshjälp som lämnar bidrag till rättegångskostnader efter inkomstprövning eller
- rättsskyddsförsäkring. I många fall kan det i försäkringen ingående rättsskyddsmomentet utnyttjas.

RÅDGIVNING UTANFÖR ERV

Konsumenternas Försäkringsbyrå

Byrån drivs gemensamt av försäkringsbolagen, Finansinspektionen och Konsumentverket. Byrån har till uppgift att gratis ge råd och hjälp i olika försäkringsärenden åt privatpersoner (konsumenter) samt till vissa näringsidkare.

Adress: Klara Norra Kyrkogata 33

111 22 Stockholm

Telefon: 08-22 58 00